
Protokoll

Regionstyrelsen

2 september 2025

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 2 september 2025, klockan 09.00–15.15
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande, § 329-367 Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M), Ej § 333, 367 Eva Ahlin (C) Bibbi Olsson (C), tjug ersättare, § 327-366 Johan Asplund (--) Saga Carlgren (V) Maya Arfvidson (MP), Ej § 359 Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Greger Eneqvist (S), tjänstgörande § 327-328 Lena Broén (S) Inger Axell (S) Lina Runander (M), Ej § 332, tjänstgörande § 333, 367 Mårten Silvé (M) Rolf Öström (M) Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP), tjänstgörande § 359
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Lars-Göran Uddholm, räddningschef, RSF, § 327 Leif Thomsson, enhetschef, TKF, § 327 Lisa Nordahl, beredskap- och säkerhetsdirektör, RSF, § 327 Peter Schöön, verksamhetsutvecklare, RSF, § 327 Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 327 Susanne Pettersson, avdelningschef, TKF, § 327-328 Marlene Bernfalk Karlsson, enhetschef, RSF, § 327-328 Christoffer Mårhén, ekonomistrateg, RSF, § 328-331 Patrik Pettersson, chefsjurist, RSF, § 332 Jenny Iversjö, avdelningschef, SBF, § 333 Christian Hegardt, projektledare, SBF, § 333-334 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 327-328, 334-340 Susanna Palomaa, enhetschef, RSF, § 339-345

Karin Winsnes, näringslivsstrateg, RSF, § 340
Johan Olofsson, Svensk Destinationsutveckling AB, § 340
Magnus Larsson, Tillväxt Gotland, § 340
Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 339
Jenny Lennhammar, projektledare, RSF, § 345
Roland Engkvist, strateg EU, RSF, § 349
Josefine Jessen, avdelningschef, RSF, § 351
Katarina Selin, processledare, RSF, § 351
Cecilia Björkander, enhetschef, RSF, § 352
Lisa Tunegård, kvalitetsstrateg, RSF, § 353
Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 366

Datum för justering

8 september 2025

Paragrafer

§ 327–367, varav § 335, 339 och 352 justerades omedelbart

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Andreas Unger, § 327-328

Ordförande Meit Fohlin, § 329-367

Justerare Johan Malmros

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2025-09-02
Protokollet anslås	2025-09-09
Anslaget tas ned	2025-10-01
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 327	Information om vattensituationen till regionstyrelsen	7
RS § 328	Revidering av VA-taxor	10
RS § 329	Tilläggsanslag för sanering av Södervärnsskolans gård	12
RS § 330	Tilläggsanslag för sanering och rivning av villa Solbergabadet	14
RS § 331	Investeringsuppföljning 2025	16
RS § 332	Ny koncernstruktur för Region Gotlands bolag	17
RS § 333	Åtterrapportering om markanvisning Visby Trasten 5	20
RS § 334	Uppdrag. Rapport av pågående kommunala och regionala processer i orten Slite	26
RS § 335	Ansökan om statligt stöd för lokala våtmarksprojekt i Gråbo ängar, Snoderån och Idån	29
RS § 336	Rapport från styrkeområdet Näringslivets energiomställning	31
RS § 337	Information. Östergarnslandets lokala utvecklingsplan	33
RS § 338	Medborgardialog för att förankra översiktsplan 2040	35
RS § 339	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037	37
RS § 340	Uppdrag. Utvecklat destinationsarbete – Slutrapport	40
RS § 341	Uppdrag. Hantering av slutsatser och rekommendationer i rapport ”Rättvis omställning på Gotland”	44
RS § 342	Information. Förlängning av Almi Invest Småland Öarna Fond II	47
RS § 343	Användande av investeringsstöd till små och medelstora företag vid särskilda tillfällen	48
RS § 344	Förändring riktlinjer företagsstöd	50
RS § 345	Information. Lägesrapport Hansedagarna i Visby 2025	52
RS § 346	RUS-rapport 2025 - Uppföljning av Vårt Gotland 2040	53
RS § 347	OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign	54
RS § 348	Uppdrag. Revidering av Region Gotlands internationella strategi 2025-2028	57
RS § 349	Beslut deltagande i internationella möten 2025	61
RS § 350	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	65
RS § 351	Nämndinitiativ från Miljöpartiet. Krav på normalväxande kyckling	69
RS § 352	Remissversion. Biblioteksplan 2026-2029	73
RS § 353	Ändring av reglemente och regionfullmäktiges arbetsordning med anledning av ny process för medborgarförslag	75

RS § 354	Ändring av valdistriktsindelning	78
RS § 355	Ändring av sammanträdesdatum för regionstyrelsens arbetsutskott 2025	80
RS § 356	Tillägg i sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2026	81
RS § 357	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	83
RS § 358	Socialnämndens rapportering av ej verkställda beslut 2025 kvartal 1	84
RS § 359	Motion. Öka trycket för lägre priser i färjetrafiken	85
RS § 360	Motion. Åtgärder för att skydda och bevara Gotlands landskapsdjur	87
RS § 361	Information. Redovisning obesvarade motioner	89
RS § 362	Information. Redovisning obesvarade medborgarförslag	91
RS § 363	Avsägelse och fyllnadsval	93
RS § 364	Anmälan av delegationsbeslut	94
RS § 365	Information. Vissa inkomna handlingar	95
RS § 366	Regiondirektörens information	96
RS § 367	Nämndinitiativ från Vänsterpartiet	97

RS § 327 Information om vattensituationen till regionstyrelsen

Ärendenummer: RS 2025/1677

Paragraf föregående instans: AU § 203

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att ge en koncernövergripande bild av Region Gotlands arbete med vattenrelaterade frågor utifrån befintliga ansvar och uppdrag, och baserat på detta återkomma med förslag på förstärkta insatser med särskilt fokus på grundvatten.
- Regiondirektören får i uppdrag att ge en samlad bild av förutsättningarna för vattenförsörjning i hela det gotländska samhället, och utifrån målen i den regionala utvecklingsstrategin återkomma med förslag på förstärkta insatser i samverkan med länsstyrelsen, övriga berörda statliga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle.
- Regiondirektören bemyndigas att i dessa uppdrag medge undantag från Region Gotland riktlinjer för upphandling, inom ramen för lagen om offentlig upphandling.
- Regiondirektören ska i arbetet beakta den situation som uppstod under sommaren 2025. Föreslagna förstärkta insatser ska därför inkludera både kortsiktiga åtgärder inför sommaren 2026 och långsiktiga lösningar. Tidsplan och fördjupad beskrivning av uppdraget ska återrapporeras till regionstyrelsen den 23 oktober 2025.

Sammanfattning

Regionstyrelsen informeras om gällande den särskilda händelsestabens arbete under sommaren, nuvarande lägesbild och planen för åtgärder på kort och lång sikt.

Ärendets behandling under mötet

Vid föredragningen deltar från regionstyrelseförvaltningen Lars-Göran Uddholm, räddningschef, Lisa Nordahl, beredskap- och säkerhetsdirektör, Peter Schöön, verksamhetsutvecklare och stabschef under händelsen och Jonas Nilsson, ekostrateg.

Från teknikförvaltningen deltar Susanne Pettersson, avdelningschef VA och Leif Thomsson, tf. VA-chef.

Ordförande yrkar avslag på arbetsutskottets förslag. Ordförande yrkar på följande uppdrag:

- Regiondirektören får i uppdrag att ge en koncernövergripande bild av Region Gotlands arbete med vattenrelaterade frågor utifrån befintliga ansvar och uppdrag, och baserat på detta återkomma med förslag på förstärkta insatser med särskilt fokus på grundvatten.

- Regiondirektören får i uppdrag att ge en samlad bild av förutsättningarna för vattenförsörjning i hela det gotländska samhället, och utifrån målen i den regionala utvecklingsstrategin återkomma med förslag på förstärkta insatser i samverkan med länsstyrelsen, övriga berörda statliga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle.
- Regiondirektören bemyndigas att i dessa uppdrag medge undantag från Region Gotland riktlinjer för upphandling, inom ramen för lagen om offentlig upphandling.

Johan Malmros (C) yrkar på följande uppdrag:

- Regiondirektören ska i arbetet beakta den situation som uppstod under sommaren 2025. Föreslagna förstärkta insatser ska därför inkludera både kortsiktiga åtgärder inför sommaren 2026 och långsiktiga lösningar. Tidsplan och fördjupad beskrivning av uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen den 23 oktober 2025.

Saga Carlgren (V) yrkar bifall till Johan Malmros (C) yrkande samt att de konkretiserande förslagen från det kommande egna nämndinitiativet tas om hand i uppdraget:

- Ett mer offensivt arbete med återställande av våtmarker, både på egen och annans mark, behöver sannolikt initieras. Hur arbetar man med detta idag och vad mer kan göras?
- Vad kan Region Gotland göra för att främja tillskapandet av dammar för uppsamling av vatten? Hur arbetar man med detta idag och vad mer kan göras?
- Hur kan Region Gotland främja investeringar i vattensamlande eller vattensparande åtgärder för hushållen eller organisationer? Exempelvis spolning med regnvatten.
- Hur kan Region Gotland stödja vattenrådets arbete mer effektivt?
- Hur kan Region Gotland arbeta med investeringar eller insatser för vattensamlande eller vattensparande i egna fastigheter i större skala?
- Investeringar i VA som kan innebära mer vattenproduktion eller lättnader för grundvattenmagasinen pågår, kan detta prioriteras före andra VA-investeringar?
- Hur kan Region Gotland och Länsstyrelsens arbete med vattenfrågor samordnas bättre för bättre effekt och helhetssyn?

Oscar Lindster (S) yrkar med instämmande av Eva Ahlin (C) bifall till Johan Malmros yrkande.

Andreas Unger (M) yrkar avslag på Saga Carlgrens (V) yrkande om att föra in delar av nämndinitiativet i uppdraget med hänvisning till att nämndinitiativet får hanteras parallellt.

Maya Arfvidson (MP) yrkar med instämmande av Johan Asplund (--) bifall till Saga Carlgren och Johan Malmros yrkanden.

- Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och finner att det bifalls.

- Ordförande ställer proposition på egna yrkanden finner att dessa bifalls.

RS § 328 Revidering av VA-taxor

Ärendenummer: RS 2025/1346

Paragraf föregående instans: AU § 206

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tekniska nämndens förslag till reviderad VA-taxa antas att gälla från och med den 1 oktober 2025.
- Tekniska nämndens förslag till reviderad taxa för hämtning av tillfälligt vatten antas att gälla från och med den 1 oktober 2025.
- Beloppen i taxorna ska anses vara baserade på index enligt konsumentprisindex (KPI) i oktober 2025.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har föreslagit att både taxan för hämtning av tillfälligt vatten samt bruksningsavgiften och anläggningsavgiften i VA-taxan ska höjas från och med den 1 oktober 2025.

Det finns ett stort underhållsbehov av ledningarna och den allmänna kostnadsökningen för material och tjänster inom branschen uppskattas till +5 % årligen.

Helårsprognosen för VA-verksamheten pekade i april på ett underskott på cirka 12 miljoner kronor. Genom att höja taxan 1 oktober i stället för vid årsskiftet erhålls en ökad intäkt år 2025 på 6-7 miljoner kronor. Enligt lagstiftningen ska VA-verksamheten gå plus/minus noll över en treårsperiod. VA-verksamheten har per den 30 juni 2025 ett negativt eget kapital om ca 9,6 miljoner kronor vilket motiverar höjd taxa från och med den 1 oktober 2025.

Höjning av VA-taxan ger konsekvenser för regionens egna verksamheter.

Fastighetsförvaltningsavdelningen får en ökad kostnad med ca 2,5 miljoner kronor årligen. Beloppet finns med i beräkningen för internhyresökningen för 2026.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar enligt tekniska nämndens förslag.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionfullmäktige beslutar enligt tekniska nämndens förslag att höja VA-taxan från 1 oktober 2025:

- Anläggningsavgiften med 5 % (inkl. KPI).
- Bruksningsavgiften fast del 10 % (inkl. KPI).
- Bruksningsavgiften rörlig del 10 % (inkl. KPI).

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Susanne Pettersson, avdelningschef VA, teknikförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-10

Tekniska nämnden 2025-06-17, § 137

Förslag till reviderad VA-taxa

Förslag till reviderad taxa för hämtning tillfälligt vatten

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-25

Skickas till

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 329

Tilläggsanslag för sanering av Södervärnsskolans gård

Ärendenummer: RS 2025/1287

Paragraf föregående instans: AU § 204

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tekniska nämnden beviljas tilläggsanslag på 12 miljoner kronor i 2025 års budget för sanering av marken vid Södervärnsskolan i Visby.
- Medel anvisas ur eget kapital.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har begärt ett tilläggsanslag på 12 miljoner kronor 2025 för sanering av mark vid Södervärnsskolan i Visby.

Under perioden 2022 till 2024 evakuerades elever från Södervärnsskolan och Alléskolan till en tillfällig paviljongsbyggnad på Södervärnsskolans gård. Efter att paviljongerna har avvecklats ska skolgården återställas till ursprungligt skick. Provtagning av marken har indikerat att marken är förorenad och miljö- och byggnämnden har beslutat att sanering måste ske.

Saneringsområdet är cirka 2 000 kvm och mängden massor som behöver saneras uppskattas till 7 800 ton varav 1 300 ton klassificeras som farligt avfall. Det är enligt teknikförvaltningen svårt att bedöma var gränsen mellan förorenade massor och icke förorenade massor går vilket innebär att kostnadsuppskattningen om 12 miljoner kronor för åtgärden är något osäker. Enligt teknikförvaltningen kommer saneringen att färdigställas hösten 2025.

Kostnader för sanering får enligt god redovisningssed inte redovisas som investeringsutgift utan ska belasta driftbudgeten. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att ett tilläggsanslag 2025 ska beviljas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att ett tilläggsanslag till tekniska nämnden för sanering av mark ska beviljas. Föreläggande om åtgärd finns från tillsynsmyndighet och saneringen är en händelse av tillfällig karaktär. Tekniska nämnden har inte utrymme inom sin budgetram att omfördela medel från andra verksamheter för att täcka kostnaden.

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning, beslutad av regionfullmäktige 2024-11-18, § 177 ska tilläggsanslag för befintlig verksamhet i princip inte förekomma. I undantagsfall kan nämnden begära tilläggsanslag. I ärendet ska framgå hur nämnden har prövat möjligheterna att inom ramen för nämndens totala verksamhet täcka avvikelsen. Väsentliga händelser av tillfällig karaktär som inte har kunnat förutses i budgetarbetet, kan motivera att

tilläggsanslag medges. En förutsättning är att regionens ekonomi tillåter en utökning. Ett tilläggsanslag gäller alltid bara innevarande år.

Prognosen för Region Gotland pekar i aprilrapporten på ett negativt resultat och av det skälet skulle ett tilläggsanslag kunna avslås. Kostnaden för sanering är dock inget som kan undvikas då föreläggande från tillsynsmyndighet finns. Regionfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans. Om de åtgärderna lyckas kommer resultatet 2025 att bli positivt. Fokus bör därför ligga på att genomföra alla åtgärder som är möjliga för att nämnderna inte ska överskrida beslutad budget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Beslut om avhjälpandeåtgärd inom förorenat område MBNV-2024-550

Anmälan åtgärd av förorenade jordmassor, PentaCon

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-22

Tekniska nämnden 2025-05-14, § 98

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-23

Skickas till

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 330

Tilläggsanslag för sanering och rivning av villa Solbergabadet

Ärendenummer: RS 2025/1286

Paragraf föregående instans: AU § 205

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tekniska nämnden beviljas tilläggsanslag på 3 750 000 kronor för sanering av mark och rivning av villa vid tomten för nya Solbergabadet.
- Medel anvisas ur eget kapital.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har begärt ett tilläggsanslag på 3 750 000 kronor för sanering av mark och rivning av villa vid tomten för nya Solbergabadet.

Kostnader för rivning och sanering får enligt god redovisningssed inte redovisas som investeringsutgift utan ska belasta driftbudgeten. De kostnader för sanering som uppkommit vid iordningsställande av tomten för det nya badhuset finns inte i 2025 års driftbudget då sanering enligt ursprunglig tidplan skulle genomförts 2024. Detsamma gäller rivningskostnaden för den villa som står på tomten idag samt kostnad för bygglov för byggbodar.

Tekniska nämnden har därför begärt tilläggsanslag för finansiering av följande kostnader:

- Rivning av villa 825 000 kronor.
- Sanering av mark 2 900 000 kronor.
- Bygglovsavgift byggbodar 24 000 kronor.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att ett tilläggsanslag beviljas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att ett tilläggsanslag till tekniska nämnden beviljas. Sanering och rivning i samband med byggandet av nytt badhus är nödvändigt och är en händelse av tillfällig karaktär. Kostnaden var känd då regionfullmäktige beslutade om budgeten för 2025 i juni 2024.

Teknikförvaltningen bedömde att arbetet kunde genomföras och kostnadsföras 2024, varför ett engångsanslag i budget 2025 inte längre var aktuellt. Därför ströks anslaget i samband med budgetavstämningen och regionfullmäktiges beslut om budget i november 2025. Arbetet försenades och har nu genomförts 2025. Tekniska nämnden har inte utrymme inom sin budgetram att omfördela medel från andra verksamheter.

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning, beslutad av regionfullmäktige 2024-11-18, § 177 ska tilläggsanslag för befintlig verksamhet i princip inte förekomma. I undantagsfall kan nämnden begära tilläggsanslag. I

ärendet ska framgå hur nämnden har prövat möjligheterna att inom ramen för nämndens totala verksamhet täcka avvikelser. Väsentliga händelser av tillfällig karaktär som inte har kunnat förutses i budgetarbetet, kan motivera att tilläggsanslag medges. En förutsättning är att regionens ekonomi tillåter en utökning. Ett tilläggsanslag gäller alltid bara innevarande år.

Prognosen för Region Gotland pekar i aprilrapporten på ett negativt resultat och av det skälet skulle ett tilläggsanslag kunna avslås. Kostnaden för rivning och sanering är dock inget som kan undvikas och kostnaden har redan uppstått. Regionfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans. Fokus bör därför ligga på att genomföra alla åtgärder som är möjliga för att nämnderna inte ska överskrida beslutad budget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-22

Tekniska nämnden 2025-05-14, § 97

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-23

Skickas till

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningens avdelning ekonomi

RS § 331 Investeringsuppföljning 2025

Ärendenummer: RS 2025/346

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser.

Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. Det är tekniska nämnden som för tillfället ansvarar för alla projekt som har en budget som överstiger 20 miljoner kronor.

Rapporteringen avser status den 13 juni 2025. Två projekt rapporteras som röda, dvs. att det finns stora avvikelser.

Projektet Fårösunds avloppsreningsverk är rött på grund av nödvändig omprojektering till följd av klimatanpassning som kommer att leda till ökade kostnader och kraftig försening. Kalkylen visar på extremt stora byggkostnader och kalkylen ska granskas av sakkunnig. Då den beräknade entreprenadkostnaden är för hög tas ett omtag och nya alternativa lösningar ska tas fram.

Projektet nytt kallelsesignalsystem lasarettet är rött då projektets avslut är försenat och prognos för slutförande är oklart. Aktuell status är att projektet inte går att avsluta eftersom oklarheter om ägarskapet av kritiska larm fortgår. Det innebär att projektet sköter driften och arbete med förvaltningsplan pågår.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Projektstatus 2025-06-13

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-27

RS § 332 Ny koncernstruktur för Region Gotlands bolag

Ärendenummer: RS 2024/1805

Paragraf föregående instans: AU § 209

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Region Gotland bildar Region Gotlands Förvaltnings AB.
2. Region Gotland uppdrar åt Region Gotlands Förvaltnings Aktiebolag att bilda Gotlandslokaler AB.
3. Region Gotland antar föreslagen bolagsordning för Region Gotlands Förvaltnings AB och föreslagen bolagsordning för Gotlandslokaler AB.
4. Aktiekapitalet för Region Gotland Förvaltnings AB ska vara 5 000 000 kr.
5. Medel för att betala aktierna anvisas ur eget kapital.
6. Till styrelse i Region Gotland Förvaltnings AB respektive i Gotlandslokaler AB utses Stefan Hollmark (ordförande), Elin Lydahl, Joakim Martell, Patrik Dahlsten och My Wentzel.
7. Till Region Gotlands stämmoombud i Region Gotlands Förvaltnings AB och i Gotlandslokaler AB till och med den 31 december 2026 utses Meit Fohlin med Andreas Unger som ersättare.
8. Till lekmannarevisor i Region Gotlands Förvaltnings AB och i Gotlandslokaler AB utses NN.
9. Region Gotland uppdrar åt AB Gotlandshem att bilda Gotlandshem Fastighetsservice AB, Gotlandshem Fastighetsutveckling AB, Gotlandshem Boendeservice AB och Gotlandshem Projekt AB.
10. Region Gotland antar föreslagen bolagsordning för Gotlandshem Fastighetsservice AB, för Gotlandshem Fastighetsutveckling AB, för Gotlandshem Boendeservice AB och för Gotlandshem Projekt AB.
11. Till styrelse i Gotlandshem Fastighetsservice AB, i Gotlandshem Fastighetsutveckling AB, i Gotlandshem Boendeservice AB och i Gotlandshem Projekt AB utses Joakim Martell (ordförande), Kristina Olsson (vice ordförande) och Patrik Dahlsten.
12. Till Region Gotlands stämmoombud i Gotlandshem Fastighetsservice AB, i Gotlandshem Fastighetsutveckling AB, i Gotlandshem Boendeservice AB och i Gotlandshem Projekt AB till och med den 31 december 2026 utses Meit Fohlin med Andreas Unger som ersättare.
13. Till lekmannarevisor i Gotlandshem Fastighetsservice AB, i Gotlandshem Fastighetsutveckling AB, i Gotlandshem Boendeservice AB och i Gotlandshem Projekt AB utses NN.
14. Regionfullmäktige ger regionstyrelsen, Region Gotlands Förvaltnings AB och AB Gotlandshem i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder för att verkställa fullmäktiges beslut enligt ovan.

Jäv

Lina Runander (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 17 februari 2025, § 7 att ge regionstyrelsen och AB Gotlandshem i uppdrag att gå vidare med alternativ A och att återkomma med förslag på styrande dokument, styrelsesammansättning och förslag på övriga åtgärder som det måste fattas beslut om för att den nya koncernstrukturen ska kunna driftsättas senast den 1 januari 2026.

Av utredningen inför fullmäktiges beslut framgår att alternativ A innebär att Gotlandshemskoncernen underordnas ett övergripande styrande och förvaltande koncernmoderbolag. Koncernmoderbolagets namn föreslås bli Region Gotlands Förvaltnings Aktiebolag, förkortat RGFAB. Samtidigt föreslås processer och ansvar relaterat till Gotlandshems lokaler flyttas från Gotlandshem till ett separat bolag som läggs direkt under RGFAB. Under Gotlandshem föreslås dotterbolag för Energi, Fastighetsutveckling, Fastighetsservice, Boendeservice och ett projektbolag organiseras.

Vid regionfullmäktiges sammanträde den 22 september är avsikten att hantera följande ärenden avseende den nya koncernstrukturen.

- bolagsordningar för nybildade bolag,
- interimsstyrelser för nybildade bolag till 1 januari 2026.

Ambitionen är att hantera återstående frågor i detta ärende vid kommande regionstyrelsesammanträden under hösten och att slutligen hantera frågan vid regionfullmäktiges sammanträde den 10 december 2025.

Bedömning

Frågan om att gå vidare med koncernbildningen enligt alternativ A har tidigare hanterats av regionfullmäktige. Det innebär att en koncern med ett styrande och förvaltande moderbolag bildas.

Med detta förslag kan den formalia som krävs för bolagsbildande utföras av de initiala styrelserna under tiden som den politiska nomineringsprocessen av ledamöter pågår. Då både styrgrupp och styrelse för Gotlandshem värme har kontinuerliga träffar kan styrelsemöten utföras i samband med dessa vilket är tidseffektivt.

De beslut som de tillfälliga styrelserna förväntas fatta är enbart kopplade till formalia för att genomföra bolagsbildandet där de flesta aktiviteter är kopplade till registrering hos bolagsverket. Utöver aktiviteter kopplat till bolagsbildande kommer ingen operativ verksamhet drivas i bolagen förrän i januari 2026, då regionfullmäktige har utsett ordinarie ledamöter.

Ärendets behandling under mötet

Lina Runander (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Stefan Hollmark, regiondirektör och Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning

Saga Carlgren (V) anmäler protokollsanteckning:

Vänsterpartiet är negativt inställda till koncernbildning i detta skede. Vi anser att det är oklart hur detta ska gynna gotländska hyresgäster eller Gotlandshems verksamhet. Risken att den nya strukturen innebär sämre förutsättningar för politisk insyn och styrning är överhängande. Det är risk att administrationen ökar utan att det ger något mervärde. För framtida beslut om tillsättning av styrelser är det viktigt att säkerställa att gotlänningarnas insyn och påverkan säkerställs genom politisk representation.

Beslutsunderlag

Utredning av ny koncernstruktur för GotlandsHem 2024-12-17

Regionfullmäktige beslut 2025-02-17, § 7

Uppdragsdirektiv 2025-04-03

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-26

Förslag till bolagsordning för Region Gotlands förvaltnings AB

Förslag till bolagsordning för Gotlandslokaler AB

Förslag till bolagsordning för Gotlandshem Fastighetsservice AB

Förslag till bolagsordning för Gotlandshem Fastighetsutveckling AB

Förslag till bolagsordning för Gotlandshem Boendeservice AB

Förslag till bolagsordning för Gotlandshem projekt AB

PM avseende initial styrelsesammansättning vid bildande av koncernbolag

Skickas till

Regionstyrelsen

AB Gotlandshem

RS § 333 Återrapportering om markanvisning Visby Trasten 5

Ärendenummer: RS 2025/878

Paragraf föregående instans: AU § 214

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner återrapporteringen och beslutar att förklara markanvisningen avseende Visby Trasten 5 med Länsförsäkringar Gotland AB som förfallen.

Jäv

Mariette Nicander (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Den 25 februari 2010 beslutade kommunstyrelsen vid Gotlands kommun om godkännande av markanvisningsavtal med Länsförsäkringar Gotland AB (byggherren) samt att byggnadsnämnden fick i uppdrag att upprätta en ny detaljplan avseende fastigheten, KS § 38, 2010-02-25, för handels- och kontorsändamål. Markanvisningen var giltig till och med att en detaljplan för fastigheten vunnit laga kraft. Den 6 september 2016 inkom byggherren med en hemställan om att teckna ett justerat markanvisningsavtal för att avse även bostadsändamål. Den 25 oktober 2018 beslutade regionstyrelsen att godkänna ett förnyat markanvisningsavtal med byggherren, RS § 277, 2018-10-25. Det förnyade avtalet hade en giltighetstid om två år från lagakraft och förföll i november 2020.

Den 22 oktober 2019 beslutade miljö- och byggnämnden om positivt planbesked avseende Visby Trasten 5 och 6 gemensamt, MBN § 247, 2019-10-22. Kostnaderna avseende upprättande av detaljplan regleras genom plankostnadsavtal mellan planmyndigheten och byggherren. Miljö- och byggnämndens beslut om positivt planbesked nämner även behovet av kommande förstudie avseende en sammanhållen planering och utveckling av Östercentrum. En sådan förstudie ska genomföras av regionens mark- och exploateringsverksamhet och syftar bland annat till att redogöra för behovet av kommunala personella och ekonomiska resurser för genomförandet av nya detaljplaner inom området samt att klargöra berörda fastighetsägares skyldigheter till att betala gatukostnadsersättning eller exploateringsbidrag för investeringar i allmänna anläggningar och allmän platsmark. Planarbetet har inte påbörjats.

Under 2024 fördes samtal i regionens exploateringsgrupp och styrgrupp för exploatering respektive detaljplan om att en förstudie avseende Östercentrum bör föregås av framtagande av ett planprogram för att tydliggöra planeringsförutsättningarna och en lämplig och möjlig utveckling inom området som helhet.

Den 18 juni 2025 beslutade regionstyrelsen om att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram ett planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar samt Gutavallens parkering, i enlighet med miljö- och byggnämndens förslag till avgränsning och utformning, RS § 314, 2025-06-16. Planprogrammet syftar bland annat till att skapa en genomarbetad stadsbyggnadsvision för att bland annat hantera målkonflikter kring exploatering, kulturmiljö, parkering och vistelseytor.

Inför beredning till regionstyrelsen har byggherren hörts och inkom den 25 juni 2025 med en skrivelse i ärendet.

För tydlighet både för byggherren och inför arbetet med planprogrammet föreslås att regionstyrelsen gör ett formellt ställningstagande kring att markanvisningen avseende Visby Trasten 5 har förfallit.

Bedömning

Det är nödvändigt för tydlighet inför arbetet med framtagandet av ett planprogram och för mark- och exploateringsverksamheten att regionstyrelsen beslutar om ett formellt ställningstagande kring det utgångna markanvisningsavtal som är tecknat med byggherren.

Det finns flera olika avtal mellan byggherren och Region Gotland vilka avser olika ändamål. Avtalen ska hanteras separat från varandra och det är viktigt att skilja på civilrättsliga och offentligrättsliga förhållanden.

- Anläggningsarrende tecknat med Kuwait Petroleum Svenska AB/OK-Q8 AB, överlåtit till Länsförsäkringar Gotland AB 2009.
- Tillägg till arrendeavtal för del av Visby Trasten 5 tecknat 2010.
- Markanvisningsavtal tecknat 2010.
- Markanvisningsavtal tecknat 2018, ersätter avtalet från 2010.
- Plankostnadsavtal tecknat 2019.
- Tillägg till arrendekontrakt tecknat 2023.

Arrendeförhållandet mellan Region Gotland och byggherren har ingen korrelation med markanvisnings- eller plankostnadsavtal. Vidare har heller inte det offentligrättsliga förhållandet mellan planmyndigheten och byggherren någon korrelation med det civilrättsliga förhållandet mellan fastighetsägare och byggherren.

Ett markanvisningsavtal är ett optionsavtal där en byggherre får ensamrätt under en begränsad tid att förhandla med kommunen, så som fastighetsägare, om senare överlåtelse eller upplåtelse av ett av kommunen visst ägt markområde. Ett optionsavtal är inte juridiskt bindande utan avser till att klargöra parternas intentioner och båda parterna har möjlighet att frånträda avtalet fram tills att civilrättsligt gällande avtal har tecknats.

Det är byggherren som ansvarar för att ha civilrättslig rådgivning över den mark som denne söker planläggning för. Regionstyrelseförvaltningen har inte följt upp markanvisningsavtalet vid dess utgång år 2020. Byggherren har dock också ett ansvar i att ha kunskap om samt att följa upp de avtal som denna ingår. Det framgår från byggherrens skrivelse till regionstyrelsen att byggherren främst fört dialog med planmyndigheten utifrån miljö- och byggnämndens beslut om positivt planbesked och inte med Region Gotland som fastighetsägare. Att Region Gotland inte följt upp avtalet påverkar heller inte sakfrågan kring markanvisningens lämplighet.

Vid beredning inför beslut om framtagande av planprogram för Östercentrum redogörs det för att det finns försvårande planeringsförutsättningar och målkonflikter för Östercentrum med närområde, RS § 314, 2025-06-16. Givet de begränsade utvecklingsmöjligheterna så bör markanvändningen för Visby Trasten 5 utredas för flera möjliga utvecklingsinriktningar där den inriktning som ger störst samhällsnytta för området som helhet bör premieras. Förvaltningen bedömer det som direkt olämpligt att en markanvisning skulle föregå framtagandet av ett planprogram och därmed bestämma markanvändningen för ett specifikt ändamål utan att detta närmare utretts. Förvaltningens bedömning hade varit densamma även om byggherren hade haft ett gällande markanvisningsavtal.

Vidare ska tilläggas att en markanvisning ska vara giltig under en begränsad tid för att inte ge byggherren en otillbörlig fördel och därmed strida mot kommunallagens regler om stöd till enskild. Om en ny markanvisning skulle tecknas med byggherren ska ett markanvisningsavtal som stämmer överens med Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal tecknas. Det är osannolikt att en markanvisning kan genomföras innan ett sådant avtal åter förfaller. Att i stället teckna ett markanvisningsavtal som är gällande tills att markanvisningen kan genomföras skulle inte vara förenligt med rådande lagstiftning.

Byggherren redogör i sin skrivelse till regionstyrelsen kring ett övervägande om att inkomma med ett ersättningsanspråk till Region Gotland avseende nedlagda kostnader i förhållande till markanvisningen. I svensk avtalsrätt är parternas intentioner centrala för att avgöra om ett avtal har ingåtts och vad dess innehåll är. Förvaltningen gör bedömningen att parterna 2018 haft för avsikt att det förnyade markanvisningsavtalet skulle ersätta de avtal som tecknades 2010, särskilt då det förnyade avtalet upprättades på byggherrens initiativ. Avtalsförhållandet kring markanvisningen ska därmed bedömas enbart från de avtal som tecknades 2018. Byggherren har inte med stöd av markanvisningsavtalet eller plankostnadsavtalet rätt till ersättning för nedlagda kostnader. De kostnader, byggherrekostnader, som byggherren haft under markanvisningens giltighet omfattas av den planeringsrisk som föreligger vid utveckling av mark och följer av de affärsmässiga beslut som byggherren har fattat kring projektet.

Sammanfattningsvis är förvaltningens bedömning att det saknas planeringsmässiga och legala förutsättningar att genomföra en markanvisning avseende Visby Trasten 5 före framtagandet av ett planprogram. Vidare framhålls att området bör utredas för fler möjliga utvecklingsinriktningar och att om fastigheten senare ska markanvisas så bör detta ske på en konkurrensutsatt marknad och inte genom en direkt markanvisning.

Regionstyrelsen föreslås därför godkänna återrappporteringen och besluta att förklara markanvisningen avseende Visby Trasten 5 med Länsförsäkringar Gotland AB som förfallen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Den rättsliga bedömningen av ingångna avtal och partsförhållanden ska göras utifrån den vid respektive avtalstecknande gällande lagstiftning.

Markanvisningsavtalet tecknat 2010 ska bedömas enligt

- 1987 års plan- och bygglag (1986:10).
- Tidigare kommunallagen (1991:900).
- Lag (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, även kallat avtalslagen.

Markanvisningsavtalet tecknat 2018 ska bedömas enligt

- Plan- och bygglagen 2010:900 som trädde i kraft den 2 maj 2011.
- Lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar (2014:899).
- Kommunallagen (2017:725).
- Lag (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, även kallat avtalslagen.
- EU:s regler om otillåtet statsstöd där de centrala bestämmelserna finns i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artikel 107 och 108, samt i den så kallade procedurförordningen (rådets förordning 2015/1589) och kommissionens tillämpningsförordning (kommissionens förordning 794/2004). Dessa regler syftar till att förhindra att statligt stöd snedvrider konkurrensen på den gemensamma marknaden.

Ovan redovisade lagstiftning ligger till grund för förvaltningens bedömning i enlighet med förslag till beslut.

Partsförhållandet mellan miljö- och byggnämnden, så som planmyndighet, och byggherren hanterar inte vidare inom ramen för detta ärende annat än att partsförhållandet regleras i plan- och bygglagen (2010:900).

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en markanvisning av Visby Trasten 5 kommer att generera en intäkt till Region Gotland. Däremot så kan det i dagsläget inte uppskattas storlek på möjlig intäkt och heller inte vilka övriga ekonomiska åtagande en utveckling av fastigheten skulle föranleda för Region Gotland avseende tekniska eller allmänna anläggningar. Däremot så skulle en markanvisning generera största möjliga intäkt om den sker på konkurrensutsatt marknad genom exempelvis anbud eller markanvisningstävling jämte en direkt markanvisning.

Fastigheten kan även vara möjlig att utveckla för andra ändamål som kan generera en ekonomiskvinst eller annan samhällsnytta för Region Gotland.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Fastigheten Visby Trasten 5 har tidigare används för drivmedelsstation och där tillhörande verksamhet och har bedömts som förorenad vilket föranleder behov av sanering innan en överlåtelse av marken kan göras. Det är normalt den tidigare verksamhetsutövaren som har kostnadsansvar avseende detta. Detta är däremot en aspekt som kan påverka tids- och genomförbarhet av ett markanvisningsprojekt.

Ärendets behandling under mötet

Mariette Nicander (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Jenny Iversjö, avdelningschef mark- och exploatering, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 38, 2010-02-25

Markanvisningsavtal 2010-03-30

Regionstyrelsen § 314, 2015-06-18

Hemställan Länsförsäkringar Gotland daterat 2016-06-06

Regionstyrelsen § 277, 2018-10-25
Markanvisningsavtal daterat 2018-10-26
Miljö- och byggnämnden § 247, 2019-10-22
Plankostnadsavtal Visby Trasten 5 och 6, daterat 2020-05-29
Regionstyrelsen § 342, 2024-10-24
Regionstyrelsen § 314 2025-06-16
LF Gotland - Yttrande med anledning av förslag om återkallande av
markanvisning för fastigheten Visby Trasten 5 daterad 2025-06-27
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-31

Skickas till

Länsförsäkringar Gotland
Miljö- och byggnämnden

RS § 334

Uppdrag. Rapport av pågående kommunala och regionala processer i orten Slite

Ärendenummer: RS 2025/1061

Paragraf föregående instans: REGU § 82

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelsen gav förvaltningen i uppdrag 2025-04-15, § 148, RS 2025/1061 att: Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återge en samlad rapport av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i orten Slite och därefter fortlöpande uppföljning till det regionala utvecklingsutskottet.

Ärendet kommer att återrapporteras som en stående punkt på det regionala utvecklingsutskottet (REGU) med start vid REGU 4 den 21 augusti 2025.

Region Gotland har flera olika roller kopplat till uppdragets formulering, myndighetsutövning, samhällsbyggare, koncernens interna utvecklingsambitioner och det regionala utvecklingsuppdraget. Det finns flera aktörer som vi möter på olika sätt beroende på process, företaget Heidelberg Materials (HM) och platsen Slite.

I en bilagd rapport beskrivs pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i Slite per förvaltning och Gotlandshem.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslag till beslut är att genom den första rapporten i ärendet så besvaras beställningen om en samlad rapport av pågående processer i orten Slite.

Här följer en genomgång av ärendets koppling till den regionala utvecklingsstrategin, *Vårt Gotland 2040*:

Övergripande mål för Gotland 2040:

- *Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen.*
- *Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.*
- *Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla.*

Prioriteringar i Vårt Gotland 2040:

- Gå före i klimat- och energiomställningen.
- Utveckla attraktionskraften.
- Säkra miljö och vatten.
- Stärk och utveckla näringslivet.
- Skapa förutsättningar för byggande och bostadsförsörjning.

Inriktningar på prioriteringen ”Gå före i klimat- och energiomställningen”:

- Minska klimatpåverkan i hela samhället.
- Ställ om till ett hållbart och robust energisystem baserat på förnybar energi.
- Öka energieffektiviseringen och minska energianvändningen.
- Stimulera delaktighet, kunskap och engagemang i omställningen.
- Anpassa samhället till ett förändrat klimat.

Inriktningar på prioriteringen ”Säkra miljö och vatten”:

- Skydda och förstärk tillgången till yt- och grundvatten.

Inriktningar på prioriteringen ”Stärk och utveckla näringslivet”:

- Driv på och underlätta omställningen till hållbar, fossilfri tjänste- och varuproduktion.
- Använd internationellt arbete som katalysator.

Inriktningar på prioriteringen ”Utveckla attraktionskraften”:

- Stärk Gotlands attraktivitetsskapande faktorer.

Inriktningar på prioriteringen ”Skapa förutsättningar för byggande och bostadsförsörjning”:

- Skapa förutsättningar för ett varierat utbud av bostäder för alla.
- Utveckla attraktiva och väl gestaltade bostäder och boendemiljöer.
- Verka för en resurseffektiv bebyggelse.

När det gäller Region Gotlands styrmodell vill förvaltningen särskilt belysa ärendets koppling till:

- Regionfullmäktiges prioritering: *Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning och Region Gotland ska prioritera ett hållbart växande Gotland.*

- Koncerngemensamt mål: *Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024–2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år och Öka antalet invånare i ålder 20–64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut.*

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samlad rapport – Slite

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-24

RS § 335 Ansökan om statligt stöd för lokala våtmarksprojekt i Gråbo ängar, Snoderån och Idån

Ärendenummer: RS 2025/1366

Paragraf föregående instans: AU § 215

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att följande två ansökningar om stöd till våtmarksprojekt lämnas in till Länsstyrelsen i Gotlands län:
 - *NOVA - Natur, Omställning, Vatten och Aktivitet i Gråbo Ängar.*
 - *När torrt blir vått.*

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Lokala naturvårdsprojekt, LONA, är ett statligt stöd som funnits med vissa avbrott sedan 2004. LONA-projekt kan få upp till 90 procent i bidrag. Stödet som fördelas via Naturvårdsverket kan bara sökas av kommuner, via Länsstyrelserna.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att en ansökan med två våtmarksprojekt lämnas in till Länsstyrelsen i Gotlands län senast den 30 september 2025. Till denna ansökningsomgång har det kommit in två projektförslag. Ett är regioninternt, det andra har extern utförare. Förvaltningen föreslår att regionstyrelsen ställer sig bakom de två förslagen.

Med de två projektförslagen omfattar den här ansökan en budget på 9 886 030 kr och ansökt stöd om 8 898 227 kr, vilket utgör 90 procent av projektens budgetar. Maximal bidragsnivå söks därmed. Projekttiden blir från beslutsdatum 2025 till och med december 2027. Därefter finns tre månaders redovisningstid. Det höga ansökta beloppet överstiger givna delegationsramar och är skälet till att regionstyrelsen behöver besluta om ansökan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslag till beslut är att det är värdefullt om de statliga LONA-medel som finns tillgängliga att söka för våtmarksåtgärder på Gotland, blir utnyttjade. Därför är förslaget att även vid detta ansökningstillfälle lämna in en ansökan. De två föreslagna projekten bedöms gynna biologisk mångfald, vattenrening, naturrekreation och ekonomin för lokala entreprenörer. Effekter som är gynnsamma för Gotlands utveckling.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att de två föreslagna ansökningarna om LONA-medel gott och väl ryms inom förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt, LONA-förordningen. Det är bara kommuner som kan söka, men andra icke vinstdrivande organisationer kan söka genom kommuner. Stödnivån kan vara upp till 90 procent för våtmarksprojekt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Under projekttiden är Region Gotland ekonomiskt ansvarig för projekten gentemot Länsstyrelsen. Projektmedel utbetalas från Länsstyrelsen till regionen och mot rekvisition i efterskott från regionen till projekten.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en av ansökningarna, den i Gråboområdet, har fokus på barnperspektiv och övriga sociala aspekter. Detta då den aktuella platsen ligger i anslutning till planerat bostadsområde och skola.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att de två projekten inte fokuserar på detta perspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

LONA har ett särskilt fokus på att tillgängliggöra och öka värdena i tätortsnära natur. Detta gäller framför allt för projektet i Gråbo-området. Det andra projektet rör mark i anslutning till odlingslandskapet, vilket bidrar till att stärka den biologiska mångfalden på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Våtmarksrestaurering och anläggande av nya våtmarker är värdefulla åtgärder inom miljö kvalitetsmålen; *Begränsad miljöpåverkan, God bebyggd miljö, Ingen övergödning, Myllrande våtmarker samt Ett rikt växt och djurliv.*

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan NOVA, Gråbo ängar, 2025-06-23 (Bilaga 1-3)

Ansökan När torrt blir vått, 2025-06-23 (Bilaga 1-4)

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-23

RS § 336

Rapport från styrkeområdet Näringslivets energiomställning

Ärendenummer: RS 2024/1495

Paragraf föregående instans: REGU § 83

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I denna rapport redovisas kort läget i de energiomställningsprojekt som Region Gotland finansierar helt eller delvis, de är sammanfattade i följande tabell:

Energiprojekt med finansiering från ERUF* och Region Gotlands anslag 1:1

Projektägare	Projektnamn	Belopp från RG	Projekttid
Science Park Gotland	Node Gotland	7 355 290 kr	sept 2022 - jan 2026
Region Gotland, ECG	Tariff 2.0	1 220 511 kr	feb 2025 - april 2026
Tillväxt Gotland + IUC Kalmar	Molekyl	3 946 798 kr	sept 2023 - dec 2026
Region Gotland, ECG	Ö-drifta	3 155 459 kr	sept 2025 - dec 2028

Energiprojekt med annan finansiering plus Region Gotlands anslag 1:1

Region Gotland, RSF	Energiön Gotland	2 250 000 kr	jan 2024 - dec 2026
Tillväxt Gotland + Luleå Univ.	Predictive Movement	550 000 kr	jan 2024 - dec 2025
Region Gotland, ECG	RESTOR	747 390 kr	dec 2024 - dec 2027
Region Gotland. RSF	Viable cities, Klimatneutrala Gotland 2030	3000 000 kr	jan 2025 - okt 2027

*ERUF står för europeiska regionala utvecklingsfonden 22 225 448 kr

Energicentrum Gotland är Region Gotlands stora permanenta satsning för att ge stöd i energiomställningen för invånare och företag på Gotland. Kortfattat är verksamheten i full gång med nio medarbetare och breda kontakter i det gotländska samhället.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är den samma som i föregående rapport. Det pågår energiinriktade utvecklingsprojekt med både bredd och djup på Gotland och i en större omfattning än någonsin förr i det gotländska näringslivet. Det ger viss

optimism, trots ett bistert omvärldsläge bland annat för klimat- och energifrågor.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Bedömningen sammanfattningsvis är att alla projekt och insatser som beskrivs i detta ärende är viktiga för att nå gotländska klimat och miljömål.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Målbilaga Näringslivets energiomställning 2025-02-18

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-24

RS § 337

Information. Östergarnslandets lokala utvecklingsplan

Ärendenummer: RS 2025/582

Paragraf föregående instans: AU § 216

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Den lokala utvecklingsplanen (LUP) för Östergarnslandet är resultatet av en strategisk process som stärker lokalsamhällets egen utvecklingskraft. Planen omfattar socknarna Ala, Anga, Gammelgarn, Kräklingbo och Östergarn, och har tagits fram i nära samverkan mellan lokala föreningar, utvecklingsbolaget Nygarn och andra aktörer.

Region Gotland spelar en aktiv roll som möjliggörare och samverkanspart – dels genom dialog, rådgivning och insatser inom exempelvis VA, kollektivtrafik och kulturarv, dels genom att tillhandahålla verktyg som Stark socken och att driva en process för långsiktigt hållbara samverkansformer.

Planen innehåller en gemensam nulägesbild, en vision om ett hållbart, småskaligt och engagerat lokalsamhälle, samt en konkret handlingsplan inom områden som boende, infrastruktur, vattenförsörjning, besöksnäring och samordning.

LUP:en är ett viktigt verktyg i det fortsatta samarbetet mellan Region Gotland och de lokala utvecklingsaktörerna, och utgör ett tydligt exempel på hur arbetet med den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 kan omsättas i praktiken.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Östergarnslandets lokala utvecklingsplan är ett exempel på ett systematiskt och inkluderande lokalt utvecklingsarbete. Planen innehåller både analys, vision och en konkret aktivitetsplan som harmonierar med den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

De prioriterade insatserna knyter an till flera av den regionala utvecklingsstrategins effektmål såsom:

2. En trygg och attraktiv livsmiljö med goda uppväxtvillkor.
5. Ett klimatneutralt Gotland.
6. Ett energisystem baserat på förnybar energi

Lokala utvecklingsplaner för Gotlands serviceområden utgör ett verktyg inom Region Gotlands arbetsmodell för landsbygdsutveckling. Detta kompletteras med verktyget förbättringsdialoger, vilket är ett samtal om det lokala utvecklingsarbetet mellan representanter från samhällsbyggnadsförvaltningen, teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen på Region Gotland, och representanter för lokala utvecklingsaktörer.

På Östergarnslandet fungerar det lokala utvecklingsbolaget Nygarn som en viktig samordnande part. För att arbetsmodellen ska fungera över tid är arbetet med att skapa långsiktigt hållbara samverkansformer för landsbygdsutveckling, där Bygdsam kan vara ett alternativ, av största vikt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Östergarnslandets lokala utvecklingsplan 2025 – 2030 daterad 2025-05-05
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-09

Skickas till

Nygarn Utveckling

RS § 338 Medborgardialog för att förankra översiktsplan 2040

Ärendenummer: RS 2025/186

Paragraf föregående instans: AU § 217

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att upphäva tidigare beslut om att genomföra medborgarsamtal under 2025 för att förankra Översiktsplan Gotland 2040 (RS 2025-03-04, § 98).
- Regionstyrelsen beslutar att under kvartal 3 och 4 2025 utökas befintligt koncept med Förbättringsdialoger i serviceorterna inom ramen för Region Gotlands Arbetsmodell för landsbygdsutveckling med utökad bemanning från övriga berörda förvaltningar och berörda förtroendevalda.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutar att upphäva tidigare beslut i ärende (RS 2025/186, 2025-03-04) om att genomföra medborgarsamtal under 2025 för att förankra Översiktsplan Gotland 2040 och att skapa ett långsiktigt dialogkoncept för förbättrad samverkan mellan Region Gotland och medborgare. Bakgrunden till det är att samhällsbyggnadsförvaltningen som ansvarig förvaltning inte har ekonomiska eller personella resurser att leda och genomföra det som tidigare beslutats av regionstyrelsen.

För att möta regionstyrelsens strävan föreslår regionstyrelseförvaltningen i stället ett annat upplägg för att uppnå syftet med att stärka långsiktigt dialogkoncept mellan Region Gotland och medborgare i serviceområden samt informera om Översiktsplan Gotland 2040 för det specifika området.

Region Gotland genomför förbättringsdialoger löpande med utvecklingsaktörer i serviceorter/områden inom ramen för genomförande av Arbetsmodell för landsbygdsutveckling. I förbättringsdialogerna deltar Region Gotland med den interna arbetsgruppen som heter *Landsbygdsverkstaden* med funktioner från regionstyrelseförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen och en större grupp lokala utvecklingsaktörer. Dialogerna handlar om att utgå från platsens egna identifierade utvecklingsmöjligheter, som de sammanställt i lokala utvecklingsplaner och tillsammans prata om förutsättningar för utveckling. Förslag till beslut är att förtroendevalda och representanter från övriga berörda förvaltningar deltar i planerade *Förbättringsdialoger* under kvartal 3 och 4 2025. *Förbättringsdialoger* sker enligt plan under hösten 2025 i orterna Hemse, Burgsvik/Storsudret och Fårösund/Fårösundstrakten. Roma och Östergarnslandet har haft dialog våren 2025. Slite och Klintehamn står i tur.

Beslutet kommer att kräva resurser från regionstyrelseförvaltningen som inte finns med i förvaltningen ursprungliga planering. Regionstyrelseförvaltningen kommer därför att behöva omprioritera resurser inom ram, inom områden som projektledning och kommunikation.

Under samma tidsperiod sammanställer regionstyrelseförvaltningen en utvärdering av nuvarande verktyg i Arbetsmodell för landsbygdsutveckling till regionstyrelsen samt arbetar med uppdrag från regionstyrelsen (2025-05-26, § 264 i ärende RS 2025/581):

Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar om budget i enlighet med äskandet i ärendet får regiondirektören i uppdrag att i samverkan med lokala utvecklingsaktörer, GUBIS, Hela Sverige ska leva och Svensk Handel Gotland, utforma samverkansformer för landsbygdsutveckling där Bygdsam-modellen kan vara ett alternativ. Samverkansformerna ska stärka det utvecklingsarbete som redan pågår i det gotländska civilsamhället. Uppdraget återrapporeras till regionstyrelsen i november 2025.

Bedömning

Förvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut är att Region Gotlands arbetsmodell för landsbygdsutveckling bidrar till att uppnå följande mål och inriktningar:

Regional utvecklingsstrategi – Vårt Gotland 2040:

- En trygg och attraktiv livsmiljö med goda uppväxtvillkor och
- god beredskap och god förmåga att hantera samhällsstörningar.

Genomförandeprogrammet Näringslivets förutsättningar och innovation 2022–2027
mål 7:

- Det finns goda förutsättningar för hållbar platsutveckling i bygder över hela Gotland.

Grundläggande för att identifierade områden i *Regionalt serviceprogram 2030* ska komma på plats. Dessa områden är att:

- stärka det lokala engagemanget,
- skapa mötesplatser och nätverk för att skapa samhandling,
- stärka landsbygdsutvecklingsfrågornas roll i regional planering,
- stärka servicegivare med kompetens och rådgivning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-30
Regionstyrelsen 2025-03-04, § 98

RS § 339 Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Ärendenummer: RS 2024/2477

Paragraf föregående instans: REGU § 84

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till tidplan och hantering av förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037 godkänns.
- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att förslaget till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037 skickas ut på remiss.

Sammanfattning

Region Gotland ansvarar för att upprätta och fastställa länsplanen för regional transportinfrastruktur. I länsplanen fördelas medel till investeringar i statlig transportinfrastruktur och till medfinansiering av kollektivtrafikinvesteringar och åtgärder på det kommunala gatenätet, som rör miljö, trafiksäkerhet, cykel- och gångtrafik. Länsplanen revideras vart fjärde år och sträcker sig över en tolvårsperiod.

Regeringens direktiv för infrastrukturplaneringen innebär att länsplanen ska redovisas till Regeringskansliet senast den 20 januari 2026. Förslaget ska då vara remitterat och sammanställt. Därefter kommer Regeringen att analysera länens förslag till åtgärder och fatta beslut om vilka definitiva ramar som tilldelas respektive länsplan. Efter Regeringens beslut om ramar ska länsplaneupprättarna fastställa länsplanerna.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att remisstiden för Gotlands länsplan ska löpa från 2 september 2025 till 28 oktober 2025. Förslag till sändlista bifogas. För att det ska vara möjligt att lämna över länsplanen inom den av Regeringen satta tidsramen föreslår regionstyrelseförvaltningen att regionstyrelsen behandlar länsplanen på sitt möte den 8 december 2025.

Gotlands preliminära planeringsram i Regeringens direktiv är 343 miljoner kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående planperiod. Efter en avräkning mot utfall och prognosticerat utfall av länsplanemedel perioden 2022–2025 är den totala preliminära planeringsramen för perioden 2026–2037, 371 miljoner kronor.

Länsplanens inriktning kan sammanfattas i orden tillgänglighet, framkomlighet, hållbarhet och trafiksäkerhet. Utslaget över hela planperioden fördelas knappt 20 procent till medfinansiering till åtgärder på det kommunala vägnätet och resterande medel till åtgärder på det statliga vägnätet. Drygt 20 procent av planen fördelas till åtgärdsområde trafiksäkerhet, åtta procent till åtgärdsområde kollektivtrafik och 40 procent till åtgärdsområde cykelutveckling. Inom åtgärdsområde cykelutveckling lyfts två prioriterade

objekt fram: breddning av väg 148 mellan Visby och Väskinde, samt anläggande av en sommarcykelväg längs väg 702 på Fårö.

Ett objekt namnges i planen, Visborg, cirkulationsplats. Åtgärden innebär att trafiksignalkorsningen mellan väg 142 Färjeleden och Allégatan byggs om till cirkulationsplats med två genomgående körfält.

Bedömning

Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur ska lämnas till Regeringskansliet, remitterad och sammanställd, 20 januari 2026. För att detta ska vara möjligt behöver regionstyrelsen besluta om godkännande och överlämnande på sitt möte 8 december 2025. För att det i sin tur ska kunna genomföras bedömer regionstyrelseförvaltningen att länsplanen bör skickas till remitterter i bilagd sändlista med en sista svarsdag 28 oktober 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Att upprätta och fastställa länsplanen ingår som en del i det regionala utvecklingsansvaret och finns reglerat i lagen om regionalt utvecklingsansvar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att pengarna i länsplanen är viktiga för utvecklingen av Gotlands transportinfrastruktur. Förslaget till fördelning av länsplanemedel speglar i den mån det är möjligt den fördelning Trafikverket indikerat att de har möjlighet att genomföra under perioden.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Medel i länsplanen fördelas till åtgärder över hela Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på förbättrade cyklingsmöjligheter är positiva ur ett klimat- och miljöhänseende.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att följande beslutspunkt läggs till:

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att förslaget till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037 skickas ut på remiss.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning

Missiv och sändlista länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-04

Skickas till

Se separat missiv inklusive sändlista

RS § 340 Uppdrag. Utvecklat destinationsarbete – Slutrapport

Ärendenummer: RS 2025/845

Paragraf föregående instans: REGU § 80

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören ges i uppdrag att fortsätta bereda ärendet till budgetavstämningen i oktober 2025.
- Regiondirektören får i uppdrag att till budgetavstämningen 2025 återkomma med utvecklad ekonomisk analys på kort och lång sikt utifrån nuläge med anpassning till befintliga resurser internt och externt, kostnader som kan utgå eller undvikas samt alternativkostnader.

Sammanfattning

I det nya förslaget *Regional besöksnäringstrategi för Gotland mot 2030* höjs ambitionsnivån ytterligare. Platsutveckling får en mer central roll i det vidare utvecklingsarbetet vilket ställer krav på än tydligare och mer strukturerad samverkan, samhandling och samordning. Likaså lyfts turism tydligare fram även som medel för ökad inflyttning. Med siktet inställt på visionen att *"Gotland ska upplevas som Sveriges mest hållbara och attraktiva resmål 2030"* finns behov av tydligare organisering, styrning, finansieringsformer och koordinering av destinationsarbetet med alla dess olika beståndsdelar. Mot bakgrund av ovan beskrivning fick regionstyrelseförvaltningen i januari 2024 följande uppdrag:

Regionstyrelsen 2024-01-31, § 29

Regiondirektören får i uppdrag att utreda hur ett utvecklat destinationsarbete ska organiseras för stärkt attraktionskraft, platsutveckling, kommunikation och samordning för att effektivt nå målen i besöksnäringstrategin samt ta oss mot målet att bli fler boende på Gotland. Återrapport ska göras till regionstyrelsen i september 2024. (2024/891)

Uppdraget har genomförts med stöd av konsult från Svedest. För att säkerställa god styrning av uppdraget bildades en styrgrupp, med för uppdraget centrala chefer inom Region Gotland, med representation från regionstyrelseförvaltningen (RSF), teknikförvaltningen (TKF) och samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF).

Förankring och dialog med centrala parter har varit en stor del i uppdraget. Samtidigt har involvering, förankring och remissförfarande i viss mån begränsats av att uppdraget tidsmässigt kortades ned med ett halvår.

Gotlands destinationsarbete har inte sedan 2018, när det kommunala destinationsbolaget Inspiration Gotland lades ner, varit samlat under en tydlig organisation som har haft det regionala eller kommunala uppdraget att leda

destinationsutvecklingsarbetet. När Inspiration Gotland lades ner och befintliga resurser flyttades in under regionstyrelseförvaltningen valde Region Gotland samtidigt på grund av besparingsskäl att ta bort sju tjänster med direkt bäring på besöksnäringens-, platsutvecklings-, evenemangs- och inflyttningsfrågor.

Trots att centrala parter samarbetar inom en rad olika områden råder det idag otydlighet kring uppdrag, roller, styrning och ansvar. Den otydlighet som uppstått efter nedläggningen av Inspiration Gotland skapar glapp, ineffektivitet och otydlighet såväl mellan aktörer på Gotland som externt gentemot olika samverkansaktörer på nationell och internationell nivå, men också ut mot marknaden.

Utredningen visar att Gotland har goda förutsättningar, men begränsade resurser att utvecklas vidare som en hållbar och attraktiv destination.

Slutrapporten utreder organisering, styrning och finansiering av Gotlands arbete med besöksnäringensstrategin utifrån Gotlands förutsättningar, svenska modeller för organisering, det så kallade service-gapet och Region Gotlands styrdokument med fokus på den regionala utvecklingsstrategin (RUS) och besöksnäringensstrategin. Utredningen har inte haft i uppdrag att utreda om en turistavgift- eller skatt är rimlig eller möjlig att införa på Gotland.

Nulägesanalysens slutsats är att Region Gotland, sett till resurssättning, har en mindre regional strategisk organisation kring besöksnäringen kombinerat med en mindre kommunal utförarorganisation jämfört med destinationer med liknande volymer besökare och storlek på evenemang. Denna låga dimensionering skapar utmaningar att möta besökarnas, invånarnas och näringslivets behov av service. Region Gotland har också en starkt underdimensionerad finansiering av besöksnäringensstrategins genomförande. Besöksnäringens prioriteringar, varumärke och arbete med inflyttning eller andra besöksnäringensnära frågor hanteras med äskade av tillfälliga medel, vilket skadar långsiktigheten kraftigt.

Utredningen presenterar i slutrapporten tre scenarier, vilket innebär vägval kring vilka roller, regionala och kommunala, som Region Gotland väljer att sätta i fokus. Det mest prioriterade är att ett antal grundförutsättningar måste komma på plats.

Scenario 1 är en förstärkt vidareutveckling av nuvarande nätverksorganisering. Den utgår från besöksnäringen som styrkeområde, bygger på gemensamt utförande internt och externt och styrningen lutar sig mot förväntningar om ökad samordningskapacitet hos Region Gotland.

Scenario 2 är en organisering som bygger Gotlands kapacitet genom en stegvis stärkt näringslivsfunktion, med sikte på en Business Region Gotland enhet i linjeorganisationen. Den utgår från samtliga Gotlands styrkeområden med

besöksnäringen som en viktig motor, men tar sin utgångspunkt i ett vidare näringslivs- och kompetensperspektiv än *enbart* besöksnäringen. Fokus är att bygga bestående arenor, stärka kluster och innovationsmiljöer som tar större ansvar för Gotlands utveckling och klarar att konkurrera om EU finansiering i kommande programperiod.

Scenario 3 är ett separat näringslivsnära utförarbolag inom koncernen som helt ägs av Region Gotland eller som samägs med näringslivet styrt av ägardirektiv. Det helägda bolaget finansieras helt av Region Gotland. Det samägda bolaget finansieras av Region Gotland och näringslivet, där Destination Gotland skulle kunna ha en framträdande roll i finansiering med vissa förbehåll för vilken verksamhet som bedrivs i bolaget. EU-finansiering används för projekt som ägs och drivs av Region Gotland.

Utredningens rekommendation är att grundförutsättningarna inte ska läggas i en separat organisation eftersom de är helt avgörande för Gotlands förmåga att vara en fungerande destination, en förmåga som idag har stora brister som äventyrar Gotlands bärkraft. Region Gotlands olika förvaltningar har en viktig roll att spela fullföljandet av styrande strategier genom regional utveckling och myndighetsutövning.

Vidare är utredningens rekommendation för Region Gotland att organisera arbetet enligt scenario 2 med slutmål att ha infört en Business Region Gotland i en trippelhelix konstellation.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och förslag till beslut är att i enlighet med utredningens rekommendation organisera arbetet med hänsyn tagen till beslutade strategiska prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin, smart specialisering och besöksnäringensstrategin för att stärka hela näringslivet och civilsamhället på Gotland enligt scenario 2. Förvaltningen föreslår att arbetet genomförs stegvis i enlighet med figur stegvis ambitionshöjning (figuren är vidareutvecklad i tjänsteskrivelsen jämfört med rapporten).

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Susanna Palomaa, avdelningschef, Karin Winsnes, näringslivsstrateg, regionstyrelseförvaltningen samt Johan Olofsson, seniorkonsult, Svensk Destinationsutveckling AB och Magnus Larsson, Gotlands förenade besöksnäring.

Ordförande yrkar på följande uppdrag:

- Regiondirektören ges i uppdrag att fortsätta bereda ärendet till budgetavstämningen i oktober 2025.

- Regiondirektören får i uppdrag att till budgetavstämningen 2025 återkomma med utvecklad ekonomisk analys på kort och lång sikt utifrån nuläge med anpassning till befintliga resurser internt och externt, kostnader som kan utgå eller undvikas samt alternativkostnader.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag med egna tilläggsyrkanden och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Slutrapport – Destinationsutredning Gotland

Bilaga 1 – remissvar destinationsutredning Gotland

Förtydligande av destinationsutredningen

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-07

RS § 341

Uppdrag. Hantering av slutsatser och rekommendationer i rapport "Rättvis omställning på Gotland"

Ärendenummer: RS 2024/594

Paragraf föregående instans: REGU § 81

Regionstyrelsens beslut

- Uppdragsrapporten godkänns.

Sammanfattning

Regionstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag (2025-04-01, § 150, RS 2024/594) att återkomma med förslag till hantering av slutsatserna i rapporten Rättvis omställning på Gotland – Den gröna omställningens konsekvenser för arbetsmarknaden – analys och förslag (JTP-rapporten). Rapporten syftar till att ge insikter om de samlade arbetsmarknadseffekterna av den pågående energi- och industriomställningen på Gotland, särskilt kopplat till cement- och mineralindustrin (RS 2024/594).

Denna tjänsteskrivelse redogör för hur JTP-rapportens rekommendationer redan tillvaratas inom pågående initiativ och processer, samt föreslår kompletterande insatser.

Den aktuella etableringen är Heidelberg Materials (HM) planerade CCS-anläggning (Carbon Capture and Storage) i Slite. Etableringen bedöms ha stor påverkan på Gotland generellt och på Slite i synnerhet. Flera viktiga beslut återstår från HM:s sida, såsom val av anläggningsbyggare och investeringsbeslut. Utbyggnaden av elnätet är ett redan pågående projekt. Övriga potentiella etableringar som analyseras i JTP-rapporten är för närvarande inte aktuella, då regeringen under hösten 2024 avslagit ansökningar om havs- och landbaserade vindkraftsetableringar kring och på Gotland.

Förvaltningen har analyserat samtliga sex rekommendationer i JTP-rapporten och redovisar följande:

1. Bibehålla fokus på att säkerställa en hållbar energiförsörjning: Flera insatser pågår, inklusive Energicentrum Gotlands verksamhet, GAIST:s samverkansforum och projektet Energiön Gotland, med Region Gotland som projektägare.
2. Utveckla en strategi för att eftersträva relevanta möjligheter genom omställningen: Energiomställningen är prioriterad inom den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. Gotland deltar i det internationella samarbetet BEIC (Baltic Energy Islands Connect), som syftar till att utveckla ett förnybart energisystem och samtidigt utveckla näringslivet på deltagande öar.

3. Systematisk övervakning av potentiella projekt: Pågår inom ramen för befintliga initiativ enligt rekommendation 1 och 2. *Energicentrum Gotland* och BEIC har tät kontakt med aktörer inom förnybar energi och bevakar utvecklingen aktivt.
4. Upprätta en systematisk dialog med utvecklare/projektägare: Dialog med HM är initierad för att möjliggöra samordning och tidiga konsekvensbedömningar. Erfarenheter från andra regioner, såsom Norrbotten, visar vikten av en strukturerad dialog inför större industriella etableringar.
5. Utbildning: Kompetensförsörjning är avgörande för den gröna omställningen. Utbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå erbjuds redan, men behov kopplade till HM:s etablering och deras underleverantörer måste tydliggöras. Dialoger med utbildningsaktörer är etablerade.
6. Fokusera på att attrahera och behålla arbetskraft: Ett regionalt arbete pågår för att stärka Gotlands attraktionskraft genom projektet Relocation Gotland (leds av regionstyrelseförvaltningen, enheten Hållbar tillväxt) och utveckling av digital inflyttartjänst. Därtill kommer förvaltningen under hösten 2025 att delta i ett nationellt läroprojekt (Reglab) för att förbättra förmågan att attrahera internationell kompetens.

Heidelberg Materials etablering innebär både möjligheter och utmaningar för Gotland och Slite i att attrahera och behålla kompetens. För att lyckas krävs insatser inom tre centrala områden: målgruppsanpassning, mottagningskapacitet och lokal samhällsförankring. Arbetet behöver ses som en långsiktig samhällsinvestering där både inflyttning, etablering och tillhörighet främjas. Parallellt behöver en sammanhållen konsekvensanalys och scenarioarbete utvecklas, i nära samverkan med näringsliv, civilsamhälle och lokala aktörer – i linje med visionen i Vårt Gotland 2040.

Fortsatt arbete enligt JTP-rapportens rekommendationer föreslås också i det förslag till ny energiplan som nu är ute på remiss.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen fick i uppdrag att återkomma kring hanteringen av slutsatser och förslag i JTP-rapporten. Regionstyrelseförvaltningen har gjort en analys av pågående arbeten och tittat på behov av utvecklande insatser kopplat till rekommendationerna som redovisats ovan.

Här följer en redovisning av ärendets koppling till den regionala utvecklingsstrategin, *Vårt Gotland 2040*.

Övergripande mål för Gotland 2040:

- *Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen.*
- *Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.*

- *Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla.*

Prioriteringar i Vårt Gotland 2040:

- *Gå före i klimat- och energiomställningen.*
- *Utveckla attraktionskraften.*
- *Stärk och utveckla näringslivet.*
- *Säkra kompetensen.*
- *Främja hälsa, delaktighet och trygghet.*

När det gäller Region Gotlands styrmodell vill förvaltningen särskilt belysa ärendets koppling till:

- Regionfullmäktiges prioritering: *Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning och Region Gotland ska prioritera ett hållbart växande Gotland.*
- Koncerngemensamt mål: *Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024–2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år och Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut.*

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och förslag till beslut är att hanteringen av slutsatser och förslag med denna rapport är avrapporterad enligt uppdrag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-04

Rättvis omställning på Gotland – Den gröna omställningens konsekvenser för arbetsmarknaden – analys och förslag (JTP-rapporten), RS 2024/594

RS § 342

Information. Förlängning av Almi Invest Småland Öarna Fond II

Ärendenummer: RS 2025/1386

Paragraf föregående instans: REGU § 76

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Almi Invest Småland & Öarna Fond II för samtal med Tillväxtverket om att förlänga Fond II. Fondens syfte är att stärka tillgången till riskkapital, stödja hållbar tillväxt och innovation och öka sysselsättningen i Gotlands län, Jönköpings län, Kalmar län och Kronobergs län, samt skapa mervärde inom dessa län.

Motiven till en förlängning är den ekonomiska konjunkturen. En framtvingad exit inom nuvarande tidsperiod bedöms av Almi Invest som negativt för de kvarvarande företagen samt att företagen inte kommit så långt i sin utveckling som planerats.

Tillväxtverket ställer krav på att samtliga medfinansiärer accepterar detta.

Samtal har förts med övriga Regioner där alla har som inriktning att acceptera förlängning enligt nedan beskrivning.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en förlängning Almi Invest Småland & Öarna Fond II gynnar kvarvarande företag att lyckas och tillstyrker därför en förlängning av Almi Invest Småland & Öarna Fond II.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Intyg medfinansiär Signerat. 2025-06-26

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-17

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen/Enheten för hållbar tillväxt

RS § 343

Användande av investeringsstöd till små och medelstora företag vid särskilda tillfällen

Ärendenummer: RS 2025/1388

Paragraf föregående instans: REGU § 77

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens sammanträde den 30 september 2025.

Sammanfattning

I syfte att främja etableringar av nya företag samt öka antal arbetstillfällen i befintliga företag inom Gotlands län och som bidrar till regional utveckling, bör Region Gotland erbjuda möjligheten att använda regionala utvecklingsmedel (1:1 medel) med stöd i förordningen SFS2022-1467 Statligt stöd till regionala investeringar enligt paragraf 10 samt 26.

Möjligheten att fatta beslut om investeringsstöd ska kunna nyttjas mer vid företagssatsningar där potentialen för affärsutveckling, etableringar, tillväxt eller fler arbetstillfällen gynnar regional utveckling på Gotland. Eventuellt beviljat stöd ska bidra till affärsutveckling, företagsetablering, flera arbetstillfällen och till regional utveckling.

Regionstyrelsen informeras om delegationsbeslut i efterhand.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland i större utsträckning ska kunna lämna investeringsstöd till tillväxtföretag enligt ovan beskrivning.

Regionstyrelseförvaltningen föreslås kunna besluta om investeringsstöd via delegationsrätt till regiondirektör och regional utvecklingsdirektör. Stödet ska nyttjas till företagssatsningar där potentialen för affärsutveckling, etablering, tillväxt eller arbetstillfällen är tydlig.

Möjligheten till delegationsbeslut ger en ökad flexibilitet att agera snabbt när rätt förutsättningar uppstår och skapar bättre möjligheter att påverka Gotlands långsiktiga utveckling i positiv riktning.

Regionstyrelsen informeras i förekommande fall om delegationsbeslut.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens sammanträde den 30 september 2025 med motiveringen att ytterligare information och förtydligande behöver tillföras avseende hantering av delegationsbeslut.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-03

RS § 344 Förändring riktlinjer företagsstöd

Ärendenummer: RS 2025/1387

Paragraf föregående instans: REGU § 78

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens sammanträde den 30 september 2025.

Sammanfattning

Som förebyggande åtgärd inför förväntade förändringar i tilldelning av regionala 1:1 medel från EU och staten i kommande ny programperiod då anslaget befaras minska, utifrån utfallet av senaste stödomgångar med relativt många sökande i kombination med förvaltningens brist på personella resurser för arbete med företagsstöd, föreslås en förändring av företagsstöden gällande konsulttjänster med stöd av regionala utvecklingsmedlen ske. Ansökningar om konsulttjänster genererar en stor mängd administration då stödnivån är hög.

Nuvarande form som medgivit 75 % i stöd för konsulttjänster med relativt många ansökningar som kräver mycket utredning, eftersom företagen ofta uppmärksammas på stödmöjligheten via konsulter utan att själva fullt ut ha formulerat det egna företagets utvecklingsbehov. Detta har inneburit svårighet att bedöma utfallet av stöden samt de sökandes behov av stödet.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför en förändring av stödet för konsulttjänster (förordningen SFS2022-1468 Statligt stöd för att regionalt främja företag) så att stödet i stället för att erbjuda 75 % av de stödgrundande kostnaderna nu erbjuder konsultstöd till företag med max 50 % av de stödgrundande kostnaderna och med minsta sökta stödbelopp motsvarande 20 000 kr. Förslaget ligger i paritet med hur andra regioner såsom t.ex. Region Kalmar län arbetar med företagsstödet.

Stöden riktas till små och medelstora företag med säte och verksamhet på Gotland. Stödet, i form av en konsultcheck, kan sökas av företag som är i gång med försäljning och har minst en anställd med marknadsmässig lön.

Konsultchecken avser enbart tjänster som köps av en extern konsult. Löpande kostnader och investeringar som ingår i företagets normala drift är inte stödberättigande. Konsultcheck kan sökas inom följande områden:

- Marknadsutveckling, Max 100 000 kr i stöd.
- Produktutveckling, Max 150 000 kr i stöd.
- Företagsutveckling, Max 100 000 kr i stöd.
- Hållbar omställning, Max 150 000 kr i stöd.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ovan förändring är nödvändig och bidrar till en tydligare prioritering hur stöden ska användas.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer även att detta skapar utrymme för att kunna ge investeringsstöd vid särskilda tillfällen som har stor påverkan på Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens sammanträde den 30 september 2025 med motiveringen att ytterligare information och förtydligande behöver tillföras avseende hantering av delegationsbeslut.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-02

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen, Enheten för Hållbar tillväxt
Regionstyrelseförvaltningen, Enheten för finansiering

RS § 345 Information. Lägesrapport Hansedagarna i Visby 2025

Ärendenummer: RS 2022/388

Paragraf föregående instans: REGU § 79

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Den 5–8 juni 2025 genomfördes Hansedagarna, då 76 städer från 13 länder kom till Hansestaden Visby för att vara med på den 45:e upplagan av ”International Hanseatic Day”, som har planerats både utifrån de riktlinjer som Hanseförbundet har gett Visby samt efter det uppdrag RS 2022/388 och den budget som gavs projektet 2022.

Denna lägesrapport ger en kort sammanställning av genomförandets olika delar. Under evenemanget genomfördes en ”pop up- utvärdering” av främst gotländska besökare, med ca 150 svar. En sammanställning av denna bifogas denna lägesrapport. En utvärdering har även genomförts med funktionärer och ungdomsdelegater. Utvärdering till deltagande städer har gått ut via Hansekansliet i Lübeck, och en mer omfattande utvärdering av samarbetet internt inom Region Gotland ska genomföras under hösten. Samtliga utvärderingar, tillsammans med en slutrapport och redovisning av budget lämnas till regionstyrelsen innan årsskiftet.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att i första hand projektteamet har tagit ett betydande ansvar för genomförandet av evenemanget. Därutöver har styrgruppen med representation från regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen och samhällbyggnadsförvaltningen varit ett viktigt stöd för projektledaren.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Lennhammar, projektledare och Susanna Palomaa, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-24

Bilaga. Summering av enkätsvar

Skickas till

Projektledare Hansekontoret, enheten för Hållbar Tillväxt
Tillväxtchef, enheten för Hållbar Tillväxt

RS § 346

RUS-rapport 2025 - Uppföljning av Vårt Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2025/861

Paragraf föregående instans: REGU § 70

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar godkänna rapport "Hur går det för Gotland?".

Sammanfattning

Region Gotland ska som regionalt utvecklingsansvarig aktör följa utvecklingen i regionen och följa upp, utvärdera och analysera det regionala utvecklingsarbetet. Uppföljning, utvärdering och analys ska ske löpande, systematiskt och långsiktigt. En del i detta arbete är en årlig rapport "Hur går det för Gotland?"

2025 års rapport beskriver utvecklingen föregående år mot de tre övergripande målen i Vårt Gotland 2040:

- ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla,
- en förebild i energi- och klimatomställning,
- en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.

För vart och ett av målen lyfts fem punkter som särskilt uppmärksammas. Det handlar om områden där en betydelsefull händelse har inträffat, utvecklingen inte gått i rätt riktning eller det finns andra särskilda skäl att belysa utvecklingen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-11

RUS-rapport 2025

RS § 347

OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2024/1283

Paragraf föregående instans: REGU § 72

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna rapporten.

Sammanfattning

Projektet "*Öars ekonomi och reformdesign*" har för Sveriges del påbörjat analysfasen, den fas då OECD tar fram verktyg.

Övriga händelser under perioden maj och juni omfattar en workshop med svenska intressenter om dataanvändning den 27 maj och en workshop om kapacitetsbyggande om kostnader med insularitet.

Bedömning

Lägesrapporten tar upp:

- Återrapportering från workshop den 27 maj 2025 med svenska intressenter om användning av data för island proofing.
- Återrapportering från workshop 23 juni 2025 om kapacitetsbyggande om kostnader med insularitet.
- Projektets progression.

Workshop den 27 maj 2025 om användning av data för island proofing

Workshopen om användning av data för "island proofing" var den första av två för Sverige. Den andra är planerad att genomföras i oktober 2025. OECD kommer att presentera projektresultaten i november 2025.

Elodie Boulch, EU-kommissionen SG Reform, betonade vikten av att inkludera öars ekonomier för att nå EU:s ambitiösa mål för den blå ekonomin och lyfte fram nya utmaningar som försvar, resiliens och konkurrenskraft. Policys bör vara evidensbaserade och data måste omvandlas till konkreta åtgärder, menade Elodie Boulch.

Josh Wood, OECD, diskuterade utmaningar med data i Sverige, särskilt svårigheten med att samla och tolka data för öar som inte är sammanhållna kommuner. Det saknas data för att bygga nationella policyer och öars karaktär är ofta osynliga i nationella policyer. Det behövs nationella indikatorer för öar som är praktiskt användbara, slog Josh Wood fast.

Fleix Winkelmayr och Wolfgang Pichler från Tillväxtverket betonade behovet av bättre data för öar i Sverige. Det pågår arbete för att förbättra data, men utmaningar inkluderar att identifiera öar utan fastlandsanslutningar. Framåt

ligger utmaningen i att identifiera geografin och koppla data till geografin, vilket tar tid och kostar mycket.

Under diskussionen om data framkom att små ö-enheter i Sverige kan dra nytta av öbornas egna upplevelser. Det finns ett behov av att ta hänsyn till säsongspopulation och helårsbefolkning, officiella data och öbornas egna upplevelser behöver kombineras. Det finns också behov av nationell samordning kring data. Regioner som Östergötland och Kalmar har arbetat med underlag för hur människor bor och uppehåller sig i skärgårdsmiljöer.

Carin Persson, Tillväxtverket, diskuterade insularitet och landsbygdsutveckling. Den nationella nivån behöver ta ytterligare steg och Tillväxtverket har i uppdrag att stärka landsbygden. Det finns behov av lösningar för olika geografier. Landsbygdsnätverket, som består av 20 nationella myndigheter, syftar till att stärka regional utveckling. Vägledning och verktyg såsom "Landsbygdslabbet" är viktiga, liksom att öka medvetenheten om öars särskilda behov.

Prioriteringar och verktyg för öar behöver inkludera olika sektors betydelse såsom infrastruktur, konkurrenskraft, hållbar och grön ekonomi, samt flernivåsamverkan. Transport och transportkostnader är kritiska, liksom vatten och tillgång till vatten. Befintliga verktyg inkluderar dialog med Skärgårdarnas Riksförbund och att bygga vidare på Tillväxtverkets arbete. Det finns ett politiskt intresse för ö-frågor och det arbete som görs hjälper till att främja dessa frågor.

Workshop 23 juni 2025 om kapacitetsbyggande om kostnader med insularitet

Från svensk sida deltog sakkunniga från Infrastruktur- och landsbygdsdepartementet, Region Gotland, Region Östergötland, Region Stockholm, Öckerö kommun, Skärgårdarnas Riksförbund. Övriga deltagare kom från Grekland, Kroatien, EU-kommissionen, OECD och CPMR Island Commission.

Workshopen inleddes med en presentation av Josh Wood från OECD. Presentationen handlade om metodik för att skatta kostnader för insularitet i de tre länderna: Grekland, Kroatien och Sverige (se bilaga 2025-06-23 CoI Workshop Slides).

Därefter lämnade de tre länderna synpunkter på utkastet. Från Sveriges del välkomnade vi den ekonometriska modellens tydlighet och klarhet och de antaganden som ligger till grund för den. OECD har därtill haft bra data att arbeta med. Resultaten i sig är dock av begränsat intresse eftersom de endast omfattar Öckerö och Gotland (även om detta numerärt motsvarar mer än hälften av Sveriges permanenta öbefolkning). I det framtida arbetet skulle vi

välkomna ambitionen att använda data för fler öar. Datamässigt är det möjligt, även om det kräver en del arbete med att sortera data.

I workshopens andra del presenterade de 3 länderna på olika sätt hur data kommer att behöva användas. För Sverige deltog Anna Hedberg, utredare i SVESAM. Se Bilaga SVESAM presentation.

OECD:s sammanfattning av workshopen framgår av Bilaga 2025-06-23 COI Workshop policy issues and takeaways.

Projektets progression

Den svenska arbetsgruppen bedömer i nuläget att projektets mål är nåbara för Sveriges del. Tack vare förlängningen av projektet till den 30 november 2025, finns utrymme tidsmässigt att genomföra kapacitetsbyggande seminarier, landspecifika workshopar i oktober och testning av verktyg från OECD.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-02
Bilaga 2025-06-23 COI Workshop policy issues and takeaways
Bilaga 2025-06-23 CoI Workshop Slides
Bilaga SVESAM Presentation

RS § 348

Uppdrag. Revidering av Region Gotlands internationella strategi 2025-2028

Ärendenummer: RS 2024/1121

Paragraf föregående instans: REGU § 73

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till Internationell strategi för Region Gotland 2025–2028 godkänns.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade den 29 januari 2025 att sända förslag till reviderad internationell strategi för Region Gotland 2025–2028 (här benämnd som *förslaget*) på remiss till Region Gotlands nämnder och bolagsstyrelser.

De årliga uppföljningarna av innevarande period har visat att Region Gotlands internationella strategi fyller sitt syfte för inriktning och avgränsning av det internationella arbetet. Därför utgör *förslaget* till reviderad internationell strategi för Region Gotland 2025–2028 huvudsakligen en aktualiserad version. Det som därutöver är nytt är att *förslaget*:

- omfattar hela regionkoncernen,
- knyter an till regionfullmäktiges prioriteringar i Region Gotlands styrmodell,
- förtydligar regionstyrelsens befogenhet att driva en strategiskt prioriterad fråga internationellt,
- lyfter fram kopplingen till Region Gotlands strategiska arbete med smart specialisering,
- synliggör de teman som de internationella nätverken arbetar med som Region Gotland är medlem i och visar med vad de kan bidra till i arbetet med regionfullmäktiges prioriteringar.

Svar har inkommit från barn- och utbildningsnämnden (BUN), gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN), hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN), miljö- och byggnämnden (MBN), socialnämnden (SON) och tekniska nämnden (TN).

Sammanfattningsvis uttrycker nämndernas remissvar ett stöd för *förslaget* och att Region Gotlands verksamheter använder internationalisering för sin verksamhetsutveckling. Då det inte finns några konkreta medskick kring ändrade lydelse, innehåller det slutliga förslaget till Internationell Strategi för Region Gotland 2025–2028 endast ett fåtal tillägg om säkerhet, digitalisering och cybersäkerhet och om nulägesbeskrivning, uppföljning och utvärdering.

Bedömning

Samtliga inkomna remissvar ger stöd för *förslaget*s mål och prioriteringar, samverkan och internationella utbyten. Därtill finns det några önskemål om ytterligare vägledning i *förslaget* som handlar om förutsättningar för genomförandet i respektive förvaltning.

Konkret finns det några synpunkter som tarvar ett bemötande och i några fall även en justering av *förslaget*.

Uppföljning av Region Gotlands internationella strategi vid delår i stället för i samband med årsredovisningen:

Det finns inget som hindrar att den internationella strategins uppföljning sker i annan ordning än genom årsredovisningen. Samtidigt finns det en fördel med att hålla det inom ramen för årsredovisningen: det finns tydliga rutiner. Det finns en tydlig tidplan. Det följer årshjulet för verksamhets- och budgetplanering. Sammantaget motiverar det att behålla ordningen med uppföljning i samband med årsredovisningen.

Åtgärd i *förslaget*: ingen åtgärd.

Framtagande av en nulägesbeskrivning och mer specifika mål

Det finns anledning att betänka hur Region Gotland i sin omvärldsbevakning kan ta tillvara erfarenheterna av vårt eget internationella arbete mer. Regionstyrelseförvaltningen kan tillsammans med de andra förvaltningarna återkomma med former för en sådan insats. Det skulle kunna handla om en nulägesbeskrivning av status i förhållande till strategins mål.

Respektive nämnd och styrelse får själva bedöma relevansen av att utforma delmål, eller mer specifika mål. Regionstyrelseförvaltningen kan stödja i framtagandet av delmål.

Åtgärd i *förslaget*: tillägg under rubriken 2.3 Uppföljning och utvärdering om att i samband med Region Gotlands årliga omvärldsbevakningsdag bidra med sakkunskaper om Region Gotlands internationella åtaganden.

Förtydligande av den internationella strategins koppling till Vårt Gotland 2040

Vårt Gotland 2040 är ett styrdokument som ingår i Region Gotlands styrmodell. I *förslaget* är det tydligt att den internationella strategin kopplar an till styrmodellen. Därmed finns kopplingen.

Däremot finns det anledning att synliggöra det internationella arbetet i samband med de årliga evenemangen RUS-konferensen och omvärldsdagen. Det finns även anledning att ta tillvara erfarenheterna av Region Gotlands internationella arbete i kommande revideringar av Vårt Gotland 2040.

Åtgärd i *förslaget*: ingen åtgärd.

Förstärkning av *förslaget* med säkerhet, digitalisering, cybersäkerhet.

Omvärldsläget har förändrats på ett genomgripande sätt. Frågor som handlar om säkerhet, digitalisering och cybersäkerhet griper in i samtliga Region Gotlands verksamhetsområden. Det påverkar även formerna för internationellt arbete. Det pågår omfattande harmonisering av säkerhet, digitalisering och cybersäkerhet på EU-nivån och nationellt.

Åtgärd i *förslaget*: infoga en lydelse under rubriken Förutsättningar om att Region Gotland i sina internationella åtaganden och engagemang underbygger dem med säkerhet, digitalisering och cybersäkerhet.

Sammanfattningsvis uttrycker nämndernas remissvar ett stöd för *förslaget* och de uttrycker att Region Gotlands verksamheter använder internationalisering för sin verksamhetsutveckling. Då det inte finns några konkreta medskick kring ändrade lydelse, innehåller det slutliga förslaget till Internationell Strategi för Region Gotland 2025–2028 endast ett fåtal tillägg om säkerhet, digitalisering och cybersäkerhet, nulägesbeskrivning, uppföljning och utvärdering.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Enligt rutinen ”Fördjupat handläggarsöd – konsekvensanalys av tvärperspektiv i tjänsteskrivelse”, version 1.0, framtagen den 31 januari 2022, ska en konsekvensanalys genomföras i ärenden om bland andra regionens planer, program, policyer.

Internationell strategi är ett koncernövergripande styrdokument. Därför gjorde regionstyrelsen en bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv i samband med remissen av *förslaget*. Inkomna synpunkter på *förslaget* och justeringar därifrån är inte av en sådan art att det kräver en ny bedömning av tvärperspektiven.

Här följer konsekvensanalysen.

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Det finns inget lagmässigt som hindrar en primärkommun från att ta fram en internationell strategi.

2. Ekonomiskt perspektiv

Den praktiska tillämpningen av strategin kan medföra kostnader avseende arbetstid och för att delta i utbyten och samarbeten. Samtidigt kan tillämpningen av strategin medföra resurser till Region Gotland i former av extern expertis och extern finansiering.

3. Barnperspektiv

Samtliga barn på Gotland kan komma att beröras i tillämpningen av strategin, inte minst genom externfinansierade insatser inom ramen för EU-projekt eller internationella utbyten via ERASMUS+, eller insatser som syftar till att förbereda unga gotlänningar för en internationell arbetsmarknad. Strategins mål är dock på en övergripande nivå. Det kan vara lämpligt i framtagandet av konkreta insatser att beakta barnens åsikter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslaget kan i aktiviteter som genomförs med strategin som stöd få olika konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar och för personer med annan könsidentitet. Förslaget till Internationell strategi efterfrågar i uppföljningen av strategin att könsuppdelad statistik ska redovisas, där så är möjligt, för representation och resurser. Det kan vara svårt att få en rättvisande bild av jämställdhetskONSEKVENSerna med en sådan avgränsning. Likväl bedömer förvaltningen att det på strateginivå är vad som är rimligt att begära inom ramen för strategins uppföljning. I det konkreta genomförandet av aktiviteter, där kan en fullskalig jämställdhetsintegrering, med exempelvis 4R-modellen, utgöra ett naturligt inslag.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att strategin kan i sin tillämpning få genomslag i alla delar av Gotland, beroende av deltagande i aktiviteter och av förmedlade bilder av Gotland som marknadsförs inom ramen för konkreta åtgärder. Det går inte på förhand bedöma i vad mån det kan gynna eller missgynna någon geografisk del av Gotland. Strategin i sig omfattar hela Gotland och Region Gotlands samtliga verksamheter.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att strategin kan medföra negativa effekter för klimatet och miljön genom resande för att delta i utbyten och samarbeten och positiva effekter genom de nyttor som faller ut av deltagande i internationella utbyten och samarbeten och den ökade tillgängligheten till extern sakkunskap.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-28

Bilaga Samtliga inkomna remissvar 2025-07-28

Bilaga Slutligt förslag Region Gotlands internationella strategi 2025–2028

RS § 349 Beslut deltagande i internationella möten 2025

Ärendenummer: RS 2025/42

Paragraf föregående instans: REGU § 74

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar om deltagande i internationella möten i enlighet med regionstyrelseförvaltningens förslag.

Sammanfattning

Regionstyrelsen tar enligt Region Gotlands arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden ställning till deltagande i möten som politiska företrädare för Region Gotland får inbjudningar till (RS 2018/454). Region Gotland ämnar delta enligt bilagt förslag.

Region Gotland ämnar delta i följande möten och konferenser:

OWHC regional konferens “Living Heritage: Designing Human-Centered Cities for the Future”, 22-24 september 2025, Luxemburg

Luxemburg stad är värd för en regional konferens för Nordvästeuropa och Nordamerika i nätverket Organization of World Heritage Cities.

Temat handlar om följande 3 områden: Design med människan i centrum, Historiskt stadslandskap och Urban hälsa/Luxemburgs urbana trädgård (LUGA).

Det regionala mötet för medlemsstädernas politiska representanter kommer att hållas onsdagen den 24 oktober kl. 16.00 - separata inbjudningar kommer att skickas till alla regionala medlemsstäder och deras borgmästare.

Tema och strategisk inriktning för konferensen motiverar ett politiskt deltagande med understöd av sakkunnig.

Förtroendevald deltagare: Meit Fohlin (S), deltar i egenskap av regionstyrelsens ordförande. Kostnadsställe: zz1002

Sakkunnig deltagare:

Louise Hoffman Borgö, världsarvssamordnare, deltar i egenskap av sakkunnig tjänsteperson och Region Gotlands kontaktperson för nätverket OWHC. Rese- och logikostnader belastar den förvaltning där världsarvssamordnaren har sin hemvist.

EU Week of Cities and Regions 2025, 13-14 oktober 2025, Bryssel, Belgien

Samarbetet med andra ö-regioner, med Sardinien som samordnare, har trots hög konkurrens från över 450 ansökningar lyckats för åttonde året i rad att bli utvalda som ett av 20 flaggskeppsevenemangen i det officiella programmet EU Cities and Regions Week. Temat i ansökan är "*Cohesion objectives beyond cohesion policy*", på Svenska blir det "Mål för sammanhållning bortom sammanhållningspolitiken". Att vara ett flaggskeppsevenemang medför synlighet och direkta dialoger med EU-institutionerna för talarna från ö-regionerna. Representant från Region Gotland är Filip Reinhag (S).

Då evenemanget erbjuder goda möjligheter till utbyten, kunskapsinhämtning och relationsbyggen motiverar det ett deltagande av förtroendevalda och sakkunnig från förvaltningen. Deltagandet i EU Week of Cities and Regions kan kombineras med andra möten inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.

Förtroendevald deltagare: Filip Reinhag (S) deltar i egenskap av ordförande för CPMR. Kostnadsställe: zz1002

Sakkunnig deltagare: Roland Engkvist, regionstyrelseförvaltningen, deltar i egenskap av projektledare för Öars hållbara utveckling och flernivåsamverkan (OECD). Kostnadsställe: zz6129

BSSSC Day of Cities and Regions, den 28 oktober 2025, med fortsättning i EUSBSR Annual Forum 2025, 29 oktober till 31 oktober 2025, Sopot, Polen

En personlig inbjudan som sänts från the Baltic Sea States Subregional Co-operation (BSSSC) till ordförande i CPMR Filip Reinhag (S). Medverkan består i deltagande som talare.

Temat för konferensen är "Breaking down the silos in Baltic Sea Region Co-operation". Konferensen äger rum direkt i anslutning till EUSBSR Annual Forum, alltså samma konferens som ägde rum i oktober i Visby 2024.

Ett deltagande inom ramen för Filip Reinhags (S) roll som ordförande för CPMR.

Sekreteraren för CPMR Baltic Sea Commission bistår i förberedelserna och deltar på plats.

Sakkunnig från förvaltningen deltar enbart i EUSBSRS Annual Forum.

Förtroendevald deltagare: Filip Reinhag (S) deltar i egenskap av ordförande för CPMR. Kostnadsställe: zz1002

Sakkunnig deltagare: Annette Glover regionstyrelseförvaltningen, deltar i egenskap av sakkunnig tjänsteperson. Kostnadsställe: zz6123

CPMR General Assembly den 19–21 november 2025, Barcelona, Spanien

CPMR är ett prioriterat internationellt nätverk för Region Gotland, där Filip Reinhag (S) är ordförande 2024–2026. Givet den rollen, är det motiverat att andra politiska representanter utsedda av regionfullmäktige att representera Region Gotland deltar som Region Gotlands representanter.

Förvaltningen bistår de förtroendevalda med sakkunnig tjänsteperson.

Förtroendevald deltagare:

Filip Reinhag (S) deltar i egenskap av ordförande för CPMR

Katrina Ansarfwe (S) deltar i egenskap av Region Gotlands representant i CPMR

Johan Malmros (C) deltar i egenskap av Region Gotlands representant i CPMR
Kostnadsställe: zz1002

Sakkunnig deltagare:

Roland Engkvist, regionstyrelseförvaltningen, deltar i egenskap av internationell strateg och kontaktperson för CPMR för Region Gotland
Kostnadsställe: zz6123

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Roland Engkvist, EU-strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Roland Engkvist informerar regionstyrelsen om ändringar i tidigare fattade beslut avseende i kommande internationella möten 2025. Håkan Onsjö (M) har förhinder och Thomas Karlström (S) deltar för Region Gotland i hans ställe.

Hansan höstkommissionen den 17-19 oktober 2025, Stargard, Polen

Region Gotlands internationella strategi prioriterar medlemskap i Hansan. Region Gotland är Sveriges representant i Hansakommissionen, vars uppdrag motsvarar en styrelses uppdrag. Kommissionen sammanträder vid 2 tillfällen per år, dels i samband med Hansedagen, dels under hösten.

Vid höstkommissionens sammanträde presenterar värdstaden för Hansedagen 2026 sitt program för godkännande av kommissionen. Årets värdstad för Hansedagen, vilken 2025 var Visby, presenterar sin sammanfattande rapport av evenemanget för kommissionen.

För Region Gotlands del är deltagandet i höstkommissionen av stort värde för att dela erfarenheter av Hansedagen 2025 och för att ta del av Stargards program för 2026. Det motiverar deltagande av förtroendevald och sakkunniga.

Förtroendevald deltagare:

Fredrik Gradelius (C), deltar i egenskap av utsedd politisk representant i Hansan av regionfullmäktige. Kostnadsställe: zz1002

Sakkunniga deltagare:

Jenny Lennhammar, deltar i egenskap av Region Gotlands kontaktperson för Hansan och projektledare för Hansedagen 2025.

Lena Kolmodin, deltar i egenskap av sakkunnig tjänsteperson.

Kostnadsställe: zz6119

Jenny Lennhammar eller Lena Kolmodin ersätter Fredrik Gradelius vid förhinder.

**VIII UBC General Conference, Słupsk/Dolina Charlotty, Poland,
4-7 november 2025**

Region Gotland har mottagit en tidig inbjudan till UBC-nätverkets bi-annuella Generalkonferens. Värdstaden och UBC-nätverket bjuder in UBC-städer att samskapa programinnehållet. Konferensen kommer att fokusera på att stärka städernas roll i EU och se till att deras prioriteringar påverkar politiska beslut och finansieringsbeslut. På agendan står att navigera i EU:s nya finansiella ramverk, förbättra påverkansarbetet, maximera finansieringsmöjligheterna, bygga upp kapaciteten för politiskt engagemang, främja samarbetet mellan städerna och hålla kvar stadsfrågorna på EU:s agenda.

Region Gotland undersöker möjligheterna med att inom ramen för det arbetet som sker i UBC Planning Cities Commission bidra till programinnehållet. Den sakkunnigas deltagande ingår i den ordinarie funktionen som följer av sakkunnigs arbetsuppgifter, vilket motiverar val av kostnadsställe.

Förtroendevald deltagare:

~~Håkan Önsjö~~ Thomas Karlström (S). Kostnadsställe: zz1002

Sakkunnig deltagare:

Roland Engkvist, regionstyrelseförvaltningen. Kostnadsställe: zz6123

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-02

RS § 350 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 75

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna informationen.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter.
 - CPMR Island Commission årsmöte den 23-24 april 2025, La Palma Spanien.
 - CPMR Political Bureau och konferens med vattentema arrangerat av CPMR Intermediterranean Commission, den 27-29 mars 2025, Bari, Italien.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Aktiviteter genomförande inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.
- Övrigt från de internationella nätverken.
 - Hansedagen i Visby 2025: kommissionsmöte och delegatsmöte.
 - Ordförande i CPMR Baltic Sea Commission lämnar sitt uppdrag som ordförande.
 - OWHC – Visby deltar i ny arbetsgrupp om kulturarv och klimatanpassning av byggnader.
 - UBC – dags utse kandidater till styrelse och presidium.
 - Rapport Gammalsvenskby kvartal 1 2025 (bilaga).
 - Möjlighet att nominera till “Mayor Pawel Adamowicz Award (MPAA)”.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

CPMR Baltic Sea Commission – ordförande lämnat sitt uppdrag

Ordförande i CPMR BSC Tomas Mörtzell (C) Region Västerbotten har genom Region Västerbotten den 30 juni 2025 meddelat att han har lämnat sin post som ordförande. Vid CPMR BSC:s årsmöte i Bryssel den 27 augusti kommer det äga rum ett nyval av ordförande.

Hansedagen i Visby 2025 – kommission- och delegatsmöten

En samlad återsrapportering av Hansedagen 2025 kommer i särskilt ärende. Här finns en kortfattad återgivning av de formella mötena: kommissionsmötet och delegatsmötet. Formella protokoll kommer samtliga medlemmar tillhanda vid senare tillfälle.

Kommissionsmötet samlar 1 representant per medlemsland och 5 representanter från Tyskland. Kommissionsmötet motsvarar Hansans årsmöte, med 1 representant per medlemsstat.

Kommissionsmötet

En grupp som påstår sig representera ukrainska städer har tagit kontakt med flera andra Hansestäder. Gruppen använder sig av Hansans logotyp utan tillstånd, vilket de inte har rätt att göra. Dessutom har det visat sig att gruppen inte har några kontakter med de ukrainska städer de säger sig representera.

Fler städer har visat intresse för att vara värdar för Hansedagarna 2035.

Dialoger med icke betalande medlemmar har haft viss framgång, och flera av dessa medlemmar har nu börjat betala sina avgifter. Det finns dock fortfarande några medlemmar som inte har betalat. Därför kommer ett formellt brev att skickas till dessa medlemmar, där det tydligt framgår att om de inte betalar sina avgifter kommer de att uteslutas från nästa Hansedag.

Under mötet visade Laredo, den första spanska staden som blivit medlem i Hansan, en film.

Valmiera presenterade sitt arbete med personalutbyte med städerna Stade, Brilon och Marsberg, vilket finansieras av ERASMUS+.

Hamish från Beverly meddelade att han inte kommer att kandidera för omval till Hansakommissionen. I stället kommer Philip Eke från King's Lynn att ta över hans plats i kommissionen. Philip planerar att fortsätta arbeta med Unghansan, i linje med Hamishs tidigare arbete.

Nedre Sachsen berättade om att de har med sig en grupp unghanseater och bjöd in andra grupper att besöka Nedre Sachsen.

Jan Lindenau välkomnade alla rapporter och uttryckte att det är positivt med direkta utbyten och att dessa utbyten blir allt fler.

Delegatsmötet

Styrelsen valdes enhälligt i ett block i en öppen omröstning.

Deklarationen om Rysslands anfallskrig mot Ukraina uppdaterades enhälligt.

Chelmno kandiderar för 2033. Det är ett 800-årsjubileum.

Åven Brugge, Pärnu och Valmiera kandiderar 2033.

Halle önskar vara värdstad, men det spelar ingen roll om det blir 2033, 2034 eller 2035.

Röstningen: utföll enligt följande:

- Brügge 2033.
- Halle 2034, vald med 32 röster mot 27 för Pärnu.
- Valmiera 2035 vald med 44 röster mot 16 för Pärnu.

Orgelfestivalen godkändes som ett stående inslag i kommande Hansedagar. I vad mån det behöver vara en fullständig festival avgörs av respektive värdstad.

OWHC – Visby deltar i arbetsgruppen “Adapting heritage buildings to climate change”

Warszawa har tagit initiative till en arbetsgrupp inom nätverket Organization of World Heritage Cities (OWHC). Temat har hög relevans för världsarvet. Därför har vi valt att delta i den här arbetsgruppen. Träffarna äger rum digitalt. Det första mötet ägde rum den 11 juni. Från Region Gotland deltar världsarvssamordnaren Louise Hoffman Borgö och Roland Engkvist, internationell strateg.

Union of Baltic Cities – kandidater till styrelsen

UBC:s generalkonferens hålls i Polen den 4-7 november, där nya styrelseposter ska väljas. Vid ett för svenska medlemmar i UBC meddelade Umeå kommun att de nominera KSO Hans Lindberg som efterträdare till Marie-Louise Rönmark i rollen som svensk representant i UBC:s styrelse. Cathrin Alenskär (Umeå kommun) och Johan Persson (Kalmar kommun) meddelar att de är positiva till att Malin Lauber, Växjö, kvarstår i presidiet för att säkerställa kontinuitet.

Nästa möte i den svenska medlemsgruppen äger rum den 20 augusti kl 13. Från Region Gotland deltar Håkan Onsjö, (M), regionfullmäktiges ordförande.

Rapport från Gammalsvenskby kvartal 1 2025

Se bilaga

Möjlighet att nominera till “Mayor Pawel Adamowicz Award (MPAA)”

Det här är en utmärkelse som delas ut för femte året i rad för mod och framstående insatser för att främja frihet, solidaritet och jämlikhet.

Senast den 31 oktober ska nomineringen sändas in. Se mer information nedan på engelska:

It is for the fifth time that we have the pleasure to invite you to submit your nomination to the Mayor Pawel Adamowicz Award (MPAA). The Award was established jointly by the European Committee of the Regions (CoR), the International Cities of Refuge Network (ICORN) and the City of Gdansk. The

Award is granted for courage and excellence in the promotion of freedom, solidarity and equality - the values that late mayor Adamowicz cherished.

This is the fifth edition of the Award. The first laureate of the MPAA was the Lord Mayor of Cologne, Henriette Reker. The laureate of the second edition was the City of Michalowo, Poland. The laureate for the year 2023 was LDA Zavidovicci - Local Democracy Agency from Bosnia and Hercegovina and last year's laureate was - Mayor of Kyiv - Vitaliy Klitschko

The **deadline for submitting nominations for the Award is 31 October 2025**.?? More information can be found on the Award website: MPAA 2025 You can submit your nomination here

The complete text of the MPAA Rules and Regulations is attached.

On behalf of the Award partners, we would like to invite you to submit a nomination. We would be also very much obliged if you could distribute the call for nominations among your network members and partners / relevant institutions.

Should you have any questions, please do not hesitate to contact the Award Secretariat
at: joanna.marczewska@gdansk.gda.pl, dorota.wojciechowska@gdansk.gda.pl
or adamowiczaward@cor.europa.eu

we look forward to receiving your nomination.

best regards,
The Award Secretariat

Joanna Marczewska
Główny Specjalista
Referat Spraw Zagranicznych
Biuro Prezydenta

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-02
Bilaga Rapport Gammalsvenskby kvartal 1 2025

RS § 351

Nämndinitiativ från Miljöpartiet. Krav på normalväxande kyckling

Ärendenummer: RS 2024/272

Paragraf föregående instans: AU § 220

Regionstyrelsens beslut

- Nämndinitiativet anses besvarat.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen, avdelning Måltid, har utrett möjligheten att ställa högre hållbarhetskrav på kyckling i kommande upphandlingar alternativt att minska serveringen av kyckling inom Region Gotland. Detta utifrån ett nämndinitiativ från Miljöpartiet som föreslår att krav ställs på långsamväxande kyckling eller att kyckling byts ut mot andra livsmedel, helst vegetariska.

Avdelning Måltid serverar kyckling en till två gånger i veckan. 100 % av den serverade kycklingen är av svenskt ursprung. Kycklingrätter har hög acceptans bland matgästerna och har ett lägre pris än snittmåltiden.

Upphandlingsmyndighetens kriterier för "*raser med begränsad tillväxthastighet*" innebär en tillväxthastighet på max 50 g/dag för kycklingar. Dessa raser har färre hälsoproblem för djuren än för snabbväxande raser. Utbudet av svensk kyckling som uppfyller detta krav är begränsat och många beredda kycklingprodukter uppfyller inte kravet idag.

Tre alternativa lösningar med tillhörande konsekvenser har beskrivits i tjänsteskrivelsen. Minst påverkan på ekonomin och acceptansen har alternativet att behålla dagens utbud och arbeta enligt målet i mat- och måltidspolicyn. Mest fördelaktigt ur perspektivet att minska snabbväxande kycklingar är att byta ut all kyckling mot vegetariska alternativ. Ytterligare ett alternativ är att byta ut kycklinglårfilén mot en långsamväxande kyckling och att ersätta övriga kycklingrätter med vegetariskt där så är lämpligt. Detta alternativ påverkar ekonomin men skulle kunna ha högre acceptans än att byta ut all kyckling på menyn.

Idag sker justeringar i menyn stegvis då Avdelning Måltid arbetar efter det uppdrag som finns i Mat- och måltidspolicyn: Att öka servering av växtbaserade rätter och animaliska produkter som främjar både hälsan och en hållbar livsmedelskonsumtion.

Bedömning

Frågan är komplex och inriktningen framåt behöver balansera kostnad, hållbarhet och kundernas acceptans. Att byta ut kyckling mot vegetariskt möter stora utmaningar i acceptans hos matgästerna. Högre ställda hållbarhetskrav på

kycklingen skulle öka portionskostnaderna och minska tillgången på svenska kycklingprodukter.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det är en utmaning att spara in merkostnaden för en kycklingprodukt med begränsad tillväxtmöjlighet utan att sänka kvaliteten på övriga maträtter och utan att behöva minska andelen inköpta gotländska och ekologiska produkter. Vid ett beslut som innebär ökade livsmedelskostnader behöver ekonomiska medel tillskjutas.

Idag sker justeringar i menyn stegvis då Avdelning Måltid arbetar efter det uppdrag som finns i Mat- och måltidspolicyn: Att öka servering av växtbaserade rätter och animaliska produkter som främjar både hälsan och en hållbar livsmedelskonsumtion.

Avdelning måltid har identifierat tre olika alternativa inriktningar;

Alternativ 1

Alla kycklingrätter byts ut mot vegetariska alternativ.

Att byta ut alla kycklingrätter och i stället lägga till fler vegetariska maträtter på menyn i snabb takt skulle innebära en stor utmaning då det idag är svårt att få hög acceptans för vegetariska maträtter inom alla kundkategorier.

Alternativ 2

Den, i dagsläget enda, maträtt som innehåller hel kycklinglårfilé erbjuds fortsatt på menyn. I kommande upphandling efterfrågas hel kycklinglårfilé som uppfyller hållbarhetskriteriet för begränsad tillväxthastighet samt övriga svenska djurskyddskrav. Övriga kycklingrätter ersätts, där det är lämpligt, med vegetariska alternativ.

Att fortsatt kunna erbjuda en kycklingrätt på menyn skulle kunna påverka matgästerna i något mindre grad och vara mer accepterat än att ta bort kycklingrätterna helt från menyn. Dock är det, som tidigare nämnts i alternativ 1, en utmaning att hitta vegetariska rätter som har hög acceptans hos alla kundgrupper.

Alternativ 3

Utbudet av kycklingrätter på menyn är oförändrat i jämförelse med idag. Avdelning Måltid fortsätter att arbeta efter det uppdrag som finns i Mat- och måltidspolicyn: Att öka servering av växtbaserade rätter och animaliska produkter som främjar både hälsan och en hållbar livsmedelskonsumtion.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Kycklingrätterna är billigare än snittpriset för en måltid på grundmenyn. Snittpriset för en måltid i grundmenyn är 17,67 kr och snittpriset för en kycklingmåltid är 17,08 kr.

Alternativ 1

Att byta ut alla kycklingmåltider mot vegetariska måltider skulle ge en uppskattad besparing på 251 790 kr/år.

Alternativ 2

Att byta ut alla kycklingrätter, bortsett från måltiden med hel kycklinglårfilé, mot vegetariska alternativ skulle uppskattningsvis ge en besparing på ungefär 230 000 kr/år. Merkostnaden för att byta ut kycklinglårfilé till en produkt som uppfyller hållbarhetskriteriet gällande begränsad tillväxthastighet beräknas till 1,32 miljoner kronor (mnkr)/år. Den totala kostnadsökningen för alternativ 2 landar på 1,09 mnkr/år, vilket motsvarar en ökning med 1,8 % av dagens livsmedelsbudget.

Alternativ 3

Ingen förändring mot dagens läge.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att svensk kyckling har låg klimatpåverkan, men som all global animalieproduktion finns det utmaningar kopplad till frågan. Svensk kyckling är dock ett av de bättre animaliealternativen rent miljömässigt.

Animalieproduktion ur ett globalt perspektiv är ett av de allvarligaste hoten mot många växt- och djurarter på grund av de stora ytor jordbruksmark som krävs för foderproduktion.

Foderodling för kyckling, särskilt sojabaserat foder, orsakar stora växthusgasutsläpp och bidrar till skövling av savanner och skogar i Sydamerika. I jämförelse med andra köttslag så har dock kyckling låg klimatpåverkan, eftersom de lever kort och under denna tid effektivt omvandlar spannmål och proteinfoder till kött. Samtidigt äter kycklingar i stor utsträckning sådant som

människor skulle kunna äta direkt, som spannmål och soja, vilket hade varit mer resurseffektivt.

Sverige har hårdare regler kring användning av antibiotika i djurproduktion än många andra länder där antibiotika ges rutinmässigt i foder i tillväxtstimulerande syfte och för att förebygga sjukdom. Inom EU är användning av antibiotika i tillväxtstimulerande syfte förbjudet, men mängderna som används kan vara stora. Sverige har också ett förebyggande arbete med djurhälsa som gett resultatet att antibiotikaanvändningen är låg (<https://www.wwf.se/kottguiden/kyckling/>).

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Josefine Jessen, avdelningschef och Katarina Selin, processledare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ daterad 2024-01-24

Regionstyrelsen 2024-01-31, § 28

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-04

Skickas till

Miljöpartiet

RS § 352 Remissversion. Biblioteksplan 2026-2029

Ärendenummer: RS 2024/2140

Paragraf föregående instans: AU § 213

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till remissupplaga av ”Biblioteksplan 2026-2029” fastställs och skickas på remiss till berörda nämnder med sista svarsdatum 2025-10-26.
- Regionstyrelsen utlyser även möjlighet för civilsamhällets aktörer, berörda parter och allmänhet med flera att inkomma med remissvar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Enligt bibliotekslagen ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Planerna ska utgå från bibliotekslagen, vara politiskt beslutade och beskriva den lokala bibliotekspolitiken när det gäller all biblioteksverksamhet som kommunen eller regionen bedriver.

Region Gotlands biblioteksplan 2026–2029 är ett styrdokument som beskriver hur den nationella och regionala bibliotekspolitiken ska genomföras på Gotland. Region Gotland är en kommun med ett regionalt uppdrag, därför inkluderar biblioteksplanen både kommunala och regionala biblioteksformer; folkbibliotek, skolbibliotek, gymnasiebibliotek, vuxbiblioteket, folkhögskolans bibliotek, medicinska fackbiblioteket och regional biblioteksutveckling. Tillsammans är de gotländska biblioteksformerna till för alla gotlänningar, i olika livssituationer, genom hela livet.

I Biblioteksplanen, som beslutas i regionfullmäktige, beskrivs gemensamma inriktningar och mål för de gotländska biblioteksverksamheterna. Biblioteksformerna har mycket gemensamt men har också olikheter när det gäller uppdrag och målgrupper. Biblioteksplanen beskriver gemensamma inriktningar och mål för hur de gotländska biblioteken ska utvecklas under perioden för att möta allmänhetens behov, lagkrav och aktuella samhällsutmaningar. Alla inriktningar i planen kan användas av alla biblioteksformer, däremot kan de olika målen vara olika användbara för de respektive biblioteksformerna.

Knutet till biblioteksplanen kommer handlingsplaner att skrivas för de olika biblioteksformerna, som ska beslutas i respektive nämnd. Handlingsplanerna ska beskriva vilka insatser som behöver göras under planperioden för att nå önskad förflyttning mot målen i biblioteksplanen. Handlingsplanerna visar också vilka som är berörda av varje insats och vem eller vilka som ansvarar för

genomförandet. Handlingsplanerna ska i sin tur brytas ner i respektive biblioteksforms årliga verksamhets- och aktivitetsplanering.

Biblioteksplanen är framtagen i samverkan mellan de olika biblioteksformerna och enhetschefen för regional biblioteksutveckling inom kultur- och fritidsavdelningen ansvarar för processen. Ett tjugotal dialogmöten har genomförts för att samla inspel till biblioteksplanen där samtalen har utgått från aktuella samhällsutmaningar och hur biblioteken kan bidra till att lösa dem. Dialogmöten har hållits med arbetsutskotten i barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, presidierna för kultur- och fritidsberedningen och barn- och utbildningsnämnden, med biblioteksformernas personal, samt med olika funktioner och verksamheter inom olika förvaltningar i regionen. Planen har också diskuterats inom tillgänglighetsrådet, pensionärsrådet och samrådet för nationella minoriteter. Folkbiblioteken har samlat inspel från allmänheten genom en enkät samt genom samtal med prioriterade grupper och biblioteksanvändare.

Bedömning

Remissversionen av Biblioteksplan 2026–2029 föreslås gå på öppen remiss efter regionstyrelsens fastställande. Berörda nämnder; barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, socialnämnden och tekniska nämnden ombeds svara senast 2025-10-26. Regionstyrelsen föreslås även utlysa möjlighet för civilsamhällets aktörer, berörda parter och allmänhet med flera att inkomma med remissvar. Efter bearbetning presenteras en slutgiltig version av Biblioteksplan 2026–2029 för beslut i regionfullmäktige i februari 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Cecilia Björkander, enhetschef och Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2024-12-12, § 427

Regionstyrelsen 2025-05-22, § 240

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-26

Remissversion Biblioteksplan 2026–2029

Missiv och sändlista för remissversion Biblioteksplan 2026–2029

Skickas till

Se separat missiv inklusive sändlista

RS § 353

Ändring av reglemente och regionfullmäktiges arbetsordning med anledning av ny process för medborgarförslag

Ärendenummer: RS 2025/1379

Paragraf föregående instans: AU § 210

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Föreslagna ändringar i regionfullmäktiges arbetsordning och i reglementet med allmänna bestämmelser för regionstyrelsen och övriga nämnder antas.
- Ändringarna införs under förutsättning att regionfullmäktige fattar beslut om ny process för medborgarförslag i enlighet med regionstyrelsens förslag 2025-04-01, § 134.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen fick 2023-05-30 (RS 2023/1397) i uppdrag att genomlysna arbetssättet och ta fram en ny process för hur arbetet med medborgarförslag kan bli mer strukturerat och effektivt. Regionstyrelsen beslutade 2025-04-01, § 134 att föreslå för regionfullmäktige att ersätta medborgarförslag med e-förslag från den 1 oktober 2025. I samband med beslutet gavs regiondirektören i uppdrag att till regionfullmäktige den 22 september 2025 återkomma med förslag på nödvändiga ändringar i reglemente och styrdokument.

Nuvarande arbetssätt innebär att varje inkommet medborgarförslag ska utredas och handläggas innan politiskt beslut tas.

Det nya förslaget till arbetssätt innebär att ett inskickat förslag publiceras på Region Gotlands hemsida och blir röstningsbart. Vid 50 röster inom fyra veckor kommer förslaget att gå vidare för handläggning och politiskt beslut.

För att genomföra förändringen behöver regionfullmäktiges arbetsordning och reglementet med allmänna bestämmelser för regionstyrelsen och övriga nämnder revideras. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att den nya processen får namnet Gotlandsförslag, vilket använts som arbetsnamn under utredningsarbetet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att föreslagna ändringar införs i regionfullmäktiges arbetsordning § 32 och reglemente med allmänna bestämmelser för regionstyrelsen och övriga nämnder 1 kap. § 16, under förutsättning att regionfullmäktige fattar beslut om införande av ny process för medborgarförslag i enlighet med regionstyrelsens förslag 2025-06-18, § 134.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förändringarna är i enlighet med kommunallagens intention att ta vara på kommuninvånarnas möjlighet till inflytande.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lisa Tunegård, kvalitetsstrateg och Anna Malm, kanslichef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning

Saga Carlgren (V) anmäler protokollsanteckning:

Vänsterpartiet är i grunden positiv till en ny ordning för förslag från invånarna till Region Gotland men anser att antalet röster (50) som krävs är för högt satt. Risker att en så högt ställd nivå blir en för stor begränsning på invånarnas möjlighet att lägga förslag.

Maya Arfvidson (MP) anmäler protokollsanteckning:

Miljöpartiet anser att förslaget i grunden är bra men ser en fortsatt risk att antalet röster som krävs är för högt satt och riskerar att begränsa medborgarnas möjligheter att få igenom ett förslag.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2025-04-01, § 134

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-08

Regionfullmäktiges arbetsordning § 32

Reglemente med allmänna bestämmelser för regionstyrelsen och övriga nämnder 1 kap. § 16

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 354 Ändring av valdistriktsindelning

Ärendenummer: RS 2025/1441

Paragraf föregående instans: AU § 211

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige föreslår att Länsstyrelsen Gotlands län beslutar att ändra valdistriktsindelningen i valdistrikt Västerhejde, Eskelhem, Stenkumla, Visby A7/Östra Vi, Visby yttre Furulund, Visby norr, Visby Galgberget/Snäck och Väskinde enligt valnämndens förslag.

Sammanfattning

Valnämnden har till uppgift att kontrollera att valdistriktsindelningen är gjord enligt valmyndighetens krav. Vid kontroll inför valet 2026 har valnämnden konstaterat att det finns några distrikt i Visby och närliggande distrikt som måste ses över.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att fullmäktige beslutar att ändra valdistriktsindelningen i valdistrikt Västerhejde, Eskelhem, Stenkumla, Visby A7/Östra Vi, Visby yttre Furulund, Visby norr, Visby Galgberget/Snäck och Väskinde enligt valnämndens förslag.

Bedömning

Enligt 4 kap 17§ vallagen ska ett valdistrikt omfatta mellan 1000 och 2000 röstberättigade. Ett valdistrikt får ligga utanför intervallet 1000-2000 röstberättigade om det finns särskilda skäl. Sådana skäl skulle kunna vara att valdistriktet är geografiskt svårtillgängligt eller att valdistriktet väntas öka/minska sin folkmängd inom kort. Gotland har några valdistrikt som understiger den föreslagna gränsen för hur stort ett valdistrikt bör vara. Endast om det finns synnerliga skäl får ett valdistrikt omfatta färre än 300 röstberättigade. Varje valdistrikt ska vara en geografiskt obruten yta.

Gotland har vid valen 2022 och 2024, 41 valdistrikt varav 7 av dessa hamnar under gränsen för 1000 röstberättigade. Det är valdistrikten Fårö, Slite Othem/Hellvi, Dalhem, Vänge, Kräklingbo, Havdhem och Burgsvik som hamnar under gränsen. Det minsta distriktet är Fårö med endast 437 röstberättigade.

I Västerhejde, Väskinde och Visby A7/Östra Vi är däremot distrikten för stora och ligger nära eller överstiger 2000 röstberättigade. I både Västerhejde och Väskinde pågår fortfarande utbyggnad av bostadsområden. I Västerhejde förslås gränserna ändras mot Eskelhem och Stenkumla valdistrikt som då blir något större. I Väskinde ändras gränserna mot Visby norr och Visby Galgberget/Snäck.

Visby A7/Östra Vi förslås att gränsen flyttas mot Yttre Furulund som då blir större. Det innebär att 334 röstberättigade på A7/Östra Vi kommer få något längre till sin vallokal.

På Fårö har antalet röstberättigade minskat det senaste året. Om trenden håller i sig måste valdistriktet ses över inför EU-valet 2027. Valdistriktet ligger långt under lagstadgad nivå och det krävs därför särskilda skäl för att få vara kvar som eget distrikt. Fårös geografiska läge har hittills setts som ett särskilt skäl men det måste sättas i relation till att upprätthålla valhemligheten.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Valnämndens kanslis tjänsteskrivelse 2025-06-11

Kartor gränsdragning valdistrikt

Valnämnden 2025-06-24, § 2

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-06

Skickas till

Valnämnden

Länsstyrelsen i Gotlands län

RS § 355

Ändring av sammanträdesdatum för regionstyrelsens arbetsutskott 2025

Ärendenummer: RS 2024/1645

Regionstyrelsens beslut

- Sammanträdesdag för regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde efter budgetavstämningen ändras från den 9 oktober till den 14 oktober 2025.

Sammanfattning

Sammanträdesplanen för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2025 fastställdes den 30 september 2024. Efter en översyn av budgetprocessen beslutade regionstyrelsen den 1 april 2025 § 122 att godkänna regionstyrelseförvaltningens förslag om en reviderad budgetprocess.

Enligt beslutet om den nya budgetprocessen ska majoritetens budgetförslag presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats. Regionstyrelsen beslutade samtidigt att arbetsutskottets sammanträde efter budgetberedningen 2025 flyttades från den 9 maj till den 14 maj i syfte att ge partierna tid att ta fram väl förankrade budgetförslag.

Enligt nuvarande sammanträdesplan sker budgetavstämningen 2025 den 6-7 oktober och därefter hålls arbetsutskottets sammanträde den 9 oktober. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att sammanträdet flyttas till den 14 oktober för att ge mer tid för partierna att bereda de ärenden som presenterats på budgetavstämningen. Genom ändringen blir processen för budgetavstämningen densamma som vid vårens budgetberedning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-26
Sammanträdesordning 2025, reviderat förslag
Regionstyrelsen 2025-04-01 § 112

Skickas till

Partierna i regionfullmäktiges gruppledare

RS § 356

Tillägg i sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2026

Ärendenummer: RS 2025/1093

Paragraf föregående instans: AU § 212

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till tillägg i sammanträdesplan 2026 för regionstyrelsen och regionfullmäktige fastställs.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 16 juni 2025 att fastställa sammanträdesplan för 2026. I planen saknades datum för regionfullmäktiges och regionstyrelsens konstituerande sammanträden efter allmänt val till regionfullmäktige genomförts i september 2026.

Av 5 kap. 9 § kommunallagen framgår att ledamöter och ersättare i regionfullmäktige väljs för fyra år räknat från och med den 15 oktober valåret. Det innebär att de nyvalda ledamöterna och ersättarna tillträder sina förtroendeuppdrag den 15 oktober valåret.

Av 6 § regionfullmäktiges arbetsordning framgår att det är då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet sammanträder det nyvalda fullmäktige första gången i oktober. Vidare framgår att det är ålderspresidenten som bestämmer dag och tid för det första sammanträdet efter samråd med regionstyrelsens presidium.

Vid regionfullmäktiges konstituerande sammanträde väljs fullmäktiges presidium och valberedning. Vidare väljs ledamöter och ersättare till regionstyrelsen och krisledningsnämnden, och regionråd utses.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att sammanträdesplanen kompletteras med att datum för regionfullmäktiges och regionstyrelsens konstituerande sammanträden sätts till torsdagen den 15 oktober 2026. Beslutet fattas för att ge förtroendevalda och tjänstemän planeringsförutsättningar inför hösten 2026. Det är fortfarande ålderspresidenten i nyvalda regionfullmäktige som enligt arbetsordningen slutligt beslutar om dag och tid för fullmäktiges första sammanträde, i samråd med regionstyrelsens presidium.

Bedömning

Utifrån bestämmelserna i kommunallagen och regionfullmäktiges arbetsordning ska fullmäktiges konstituerande sammanträde efter valet 2026 infalla mellan den 15-31 oktober. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att datum för sammanträdet sätts till första möjliga vardag, dvs torsdagen den 15 oktober.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2025-06-16, § 120

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-05

Sammanträdesplan med tillägg 2025-08-05

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 357 **Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragslista daterad 2025-08-28

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-28

RS § 358 Socialnämndens rapportering av ej verkställda beslut 2025 kvartal 1

Ärendenummer: RS 2025/1421

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Socialnämndens rapportering tas emot.

Sammanfattning

Socialnämnden överlämnar rapport om gynnande beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) och 9 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som inte har verkställts den 31 mars 2025 till regionfullmäktige och regionens revisorer.

Socialnämndens rapporteringsskyldighet till regionfullmäktige framgår av 16 kap. 6 h § SoL och 28 h § LSS. En gång per kvartal ska socialnämnden lämna en statistikrapport till regionfullmäktige över nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum samt beslut där verkställigheten har avbrutits och uppehållet har varat mer än tre månader. Rapporten ska innehålla antal beslut, vilken typ av bistånd besluten gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att socialnämndens rapport kan tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-08

Socialnämnden 2025-06-12, § 137

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-23

Skickas till

Socialnämnden

RS § 359

Motion. Öka trycket för lägre priser i färjetrafiken

Ärendenummer: RS 2025/423

Paragraf föregående instans: AU § 218

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen bifalls.

Jäv

Maya Arfvidson (MP) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Johan Malmros (C) yrkar i en motion:

- att Region Gotland ska öka fokus på färjetrafiken och bedriva ett kraftfullt och aktivt påverkansarbete för att få mer tillgängliga och konkurrenskraftiga priser för person- och godstrafiken i den upphandlade färjetrafiken.
- att Region Gotland tar fram en tydlig och förankrad kommunikationsplan för att stötta påverkansarbetet.

I motionen beskrivs att bakgrunden till yrkandena är prisläget i färjetrafiken som riskerar att påverka såväl företagets konkurrenskraft, som möjligheten att besöka nära och kära på andra sidan havet. I slutändan blir det, enligt motionären, en fråga om Gotlands attraktionskraft och befolkningsutveckling.

Destination Gotland aviserade i ett pressmeddelande hösten 2022 en prisökning från årsskiftet 2022/2023 om 30 procent. Prisstatistik avseende takpriser och snittpriser för gotlänningar, gotlänningars fordon, gods och farligt gods bekräftar bilden av en kraftig prisökning år 2023. Även om snittpriserna avseende gotlänningars biljetter (dock ej för gotlänningars fordon) föll tillbaka något 2024 är fortfarande priserna på en hög nivå i jämförelse med för några år sedan. Regionstyrelseförvaltningen arbetar med att analysera prisstatistiken vidare.

Regionstyrelseförvaltningen delar motionärens uppfattning om att priserna ligger på en hög nivå och att det finns behov av att fortsätta lyfta denna centrala regionala utvecklingsfråga. Region Gotland har bland annat genomfört en strategidag i syfte att fördjupa diskussionen kopplat till färjetrafiken, upphandlat ett kunskapsunderlag om riskerna med det nya färjetrafikavtalet och lyft frågan i remissvar. Region Gotland arbetar kontinuerligt med frågan inom ramen för Trafikrådet (en sammanslutning av representanter från gotländskt samhälle, näringsliv, civilsamhälle och myndigheter) såväl som inom ramen för Mälardalsrådets storregionala transportpolitiska samarbete En Bättre

Sits. På gång är uppstarten av ett trafikforum på Gotland, där strategiska flyg- och färjetrafikfrågor ska diskuteras i en bredare krets. Ett arbete har initierats inom ramen för Trafikrådet med att ta fram en plan för påverkan, vilket inkluderar kommunikation. Regionstyrelseförvaltningen föreslår mot denna bakgrund att motionen kan anses besvarad.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att tillgängligheten till och från Gotland är en central regional utvecklingsfråga som påverkar möjligheten att bo, leva och verka på Gotland. Med ett högt prisläge i färjetrafiken försämras tillgängligheten för gotlänningar, deltidsgotlänningar, besökare och näringsliv. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att motionen ska anses besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Maya Arfvidson (MP) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Meit Fohlin (S) yrkar med instämmande av Johan Malmros (C), Saga Carlgren (V) och Micke Seid (MP) bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Öka trycket för lägre priser i färjetrafiken 2025-02-17

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-06-19

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 360

Motion. Åtgärder för att skydda och bevara Gotlands landskapsdjur

Ärendenummer: RS 2024/2076

Paragraf föregående instans: AU § 219

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Maya Arfvidson (MP) och Jennifer Medin (MP) yrkar i en motion att Region Gotland får i uppdrag att utreda och sedan genomföra åtgärder för att skydda och stärka igelkottspopulationen på Gotland i riktning mot de förslag motionärerna lämnar.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att det redan görs löpande åtgärder inom Region Gotlands parkförvaltning som kan bidra till att förbättra livsmiljöerna för igelkottarna. Vidare är förvaltningens bedömning att frågan, i relation till andra frågor, inte är tillräckligt prioriterad att lägga ytterligare resurser på i dagsläget.

Regionstyrelseförvaltningen ansluter sig till samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning och föreslår regionstyrelsen att besluta att motionen med hänvisning denna tjänsteskrivelses innehåll ska anses besvarad.

Bedömning

Motionärerna yrkar att Region Gotland får i uppdrag att utreda och sedan genomföra åtgärder för att skydda och stärka igelkottspopulationen på Gotland i riktning med de förslag motionärerna lämnar. Som exempel nämns att Region Gotland har möjlighet att göra informationskampanjer riktade till allmänheten, anlägga djurskyddsområden eller sköta sina grönytor på så vis att det gynnar igelkottarna och den biologiska mångfalden.

I miljö- och byggnämndens beslut beskriver samhällsbyggnadsförvaltningen hur regionens parkförvaltning försöker gynna igelkottarna genom att spara snåriga buskage i stor utsträckning på många platser, där det också brukar samlas löv. Nya faunadepåer skapas också hela tiden med både stockar och sly. Vad gäller gräsytor har förvaltningen i år valt att klippa vissa sträckor längs vägar som förra året lämnades oklippta, i hopp om att igelkottarna inte ska luras ut på vägarna i lika stor utsträckning. De sträckor som förblir oklippta kommer de i år att klippa kanterna på. Parkförvaltningen har även valt att låta gräset växa på större ytor i år, vilket innebär att det finnas mer attraktiv yta att röra sig på för igelkottarna vilket således borde minska riskerna att de söker sig ut på vägarna.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör vidare bedömningen att frågan inte är tillräckligt prioriterad relaterat till andra frågor för att motivera att ytterligare resurser läggs på den i dagsläget.

Regionstyrelseförvaltningen ansluter sig till samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning och föreslår regionstyrelsen att besluta att motionen med hänvisning till ovan ska anses besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Maya Arfvidson (MP) och Saga Carlgren (V) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Maya Arfvidsons yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Protokollsanteckning

Maya Arfvidson (MP) anmäler protokollsanteckning:

Miljöpartiet anser att Region Gotland kan och bör göra mer för att värna igelkottarna. Igelkotten är idag rödlistad och en art som minskar kraftigt i Sverige. Att endast anse motionen besvarad är enligt vår mening otillräckligt.

Region Gotland har möjlighet att genom relativt enkla åtgärder bidra till att förbättra situationen för igelkotten. Det kan handla om att skapa fler småskaliga gröna miljöer i tätorterna, att ge information till invånare om hur man kan gynna igelkottar i trädgårdar och parker, samt att beakta arten bättre i samhällsplaneringen. Sådana insatser stärker inte bara igelkotten, utan bidrar till en rikare naturmiljö och ökad biologisk mångfald på Gotland. Att värna igelkotten är därför en viktig framtidsfråga och en symbol för det bredare arbetet med att stärka naturen och den biologiska mångfalden.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2024-09-30

Miljö- och byggnämnden 2025-05-16, § 87

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-09

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 361

Information. Redovisning obesvarade motioner

Ärendenummer: RS 2025/147

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Av regionfullmäktiges arbetsordning framgår att regionfullmäktige två gånger per år ska få en redovisning av de motioner som ännu inte beretts färdigt. Detta ärende syftar till att redovisa nuläget för obesvarade motioner.

Enligt kommunallagen (2017:725), 5 kap 35 §, ska en motion om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

Utifrån uppdrag givet av regionfullmäktige 2024-02-21, § 11 samt för att underlätta arbetet och ge organisationen en överblick av pågående motioner, har ett arbete med att strukturera och organisera samtliga obesvarade motioner genomförts. Regionkansliet har kontaktat respektive ansvarig avdelning för att delge information om vilka pågående motioner varje avdelning har att hantera, inhämtat statusrapport/tidsplanering för återrapportering av motionerna samt informerat om att de motioner som är över ett år gamla eller börjar närma sig ett år gamla behöver prioriteras. Arbetets resultat framgår i bifogad balanslista, som är strukturerad enligt följande:

- Grön statusruta indikerar att motionen är mindre än ett år gammal, under handläggning.
- Röd statusruta indikerar att motionen är över ett år gammal, under handläggning.
- Gul statusruta indikerar att motionen är under politisk behandling.

Syftet med färgkodning är att enkelt få en överblick av motionernas status. Samtliga motioner på balanslistan är fördelade till ansvarig nämnd.

På balanslistan daterad den 26 augusti 2025 finns totalt 20 obesvarade motioner. Motionernas status fördelar sig enligt följande:

- 9 motioner är grönmärkade, alltså mindre än ett år gamla under handläggning.
- 8 motioner är rödmärkade, alltså över ett år gamla under handläggning.
- 3 motioner är gulmärkade, alltså under politisk behandling.

När regionfullmäktige senast fick en redovisning av de motioner som ännu inte beretts färdigt, 2025-02-17, § 17, var antalet obesvarade motioner på balanslistan 31 stycken. Av dessa var 10 motioner grönmarkerade, 7 motioner rödmarkerade och 14 motioner gulmarkerade.

Samtliga av de rödmarkerade motionerna har vid härvarande redovisning en tidsplan för återrapportering, samtliga inom ramen för år 2025.

Arbetet med att strukturera och organisera obesvarade motioner planeras att fortsätta och kontinuerligt följas upp.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningen förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-26

Balanslista obesvarade motioner 2025-08-26

RS § 362

Information. Redovisning obesvarade medborgarförslag

Ärendenummer: RS 2025/144

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Ärendet är en redovisning av obesvarade medborgarförslag. Av regionfullmäktiges arbetsordning framgår att regionfullmäktige två gånger per år ska få en redovisning av de medborgarförslag som ännu inte beretts färdigt.

Enligt kommunallagen (2017:725), 5 kap 35 §, ska ett medborgarförslag om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att medborgarförslaget väcktes.

Utifrån uppdrag givet av regionfullmäktige 2024-02-21, § 11 gällande arbete med obesvarade motioner, har regionstyrelseförvaltningen också genomfört ett arbete med att organisera och strukturera obesvarade medborgarförslag. Samtliga nämnder har fått påminnelse om återkoppling till regionkansliet med en tidsplanering av de medborgarförslag som är äldre än 1 år och ej hanterade.

Förteckning över alla medborgarförslag under beredning är utformad årsvis. Förteckningen är strukturerad enligt följande:

- Grön statusruta indikerar att medborgarförslaget är mindre än 1 år gammal, under handläggning.
- Röd statusruta indikerar att medborgarförslaget är över 1 år gammalt, under handläggning.
- Gul statusruta indikerar att medborgarförslaget är under politisk behandling alternativt beslutad i nämnd och på väg till regionfullmäktige för slutredovisning.

Syftet med färgkodning är att enkelt få en överblick av medborgarförslagens status och på så vis kunna se vilka medborgarförslag som är i behov av att prioriteras. Samtliga medborgarförslag på balanslistan är fördelade till ansvarig nämnd.

På balanslistan daterad den 25 augusti 2025 finns totalt 140 medborgarförslag. Medborgarförslagens status fördelar sig enligt följande:

- 56 medborgarförslag är grönmärkade, alltså mindre än ett år gamla under handläggning.
- 32 medborgarförslag är rödmärkade, alltså över ett år gamla under handläggning.

- 52 medborgarförslag är gulmarkerade, alltså under politisk behandling alternativt beslutade i nämnd och på väg till regionfullmäktige för slutredovisning.

När regionfullmäktige senast fick en redovisning av de medborgarförslag som ännu inte beslutats, 2025-02-17, RF § 18 var antalet obesvarade medborgarförslag på balanslistan 122 stycken varav 25 av dessa hade inkommit för över ett år sedan.

Arbetet med att strukturera och organisera obesvarade medborgarförslag planeras att fortsätta och kontinuerligt följas upp, med målet att samtliga medborgarförslag ska besvaras inom ett år från det att de väcktes.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningen förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-25

Balanslista obesvarade medborgarförslag 2025-08-25

RS § 363

Avsägelse och fyllnadsval

Sammanfattning

Ärendet utgår.

RS § 364 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut, förändringar i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen för 2025.
 - Delegationsbeslut, förändringar i attestförteckning för regionövergripande verksamhet för 2025.
 - Delegationsbeslut, finansiering av julbelysning 2024, Visby Centrum.
 - Delegationsbeslut, begäran om finansiellt igångsättningstillstånd.
RS 2025/1399 #2
 - Delegationsbeslut, begäran om finansiellt igångsättningstillstånd.
RS 2025/1407 #2
 - Delegationsbeslut, begäran om finansiellt igångsättningstillstånd.
RS 2025/1408 #2
 - Delegationsbeslut, begäran om finansiellt igångsättningstillstånd.
RS 2025/1460 #2
 - Delegationsbeslut, anställningar regionstyrelseförvaltningen 2025-04-28 – 2025-05-26.
 - Delegationsbeslut, bisysslor regionstyrelseförvaltningen, 2025-08-24 #35.
-

RS § 365

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Intern rapport om oegentligheter visselblåsning nr 29.
- Minnesanteckningar ägarmöte Fotlands filmfond 2025-03-07.
- Minnesanteckningar ägarmöte Gotlandshem 2025-03-05.
- Minnesanteckningar ägarmöte Gotlandshem 2025-05-21.
- Minnesanteckningar ägarmöte Wisby Strand Congress & Event AB 2024-10-22.
- Minnesanteckningar ägarmöte Wisby Strand Congress & Event AB 2025-05-21.

RS § 366 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2024/1340

Sammanfattning

Lotta Israelsson, HR-direktör, regionstyrelseförvaltningen, informerar regionstyrelsen om händelsen med försök till dataintrång hos Miljödata.

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Civila insatsledare.
- GEAB – Försäljningsprocessen.
- Samhällsbyggnadsprocessen.
- Kommunkampen för Världens barn 2025.
- Pågående och avslutade rekryteringar.
- Statusrapport från sommaren av respektive förvaltning.
- Elavbrottet.

RS § 367 Nämndinitiativ från Vänsterpartiet

Ärendenummer: RS 2025/1619

Paragraf föregående instans: AU § 222

Regionstyrelsens beslut

- Nämndinitiativet överlämnas till regionstyrelseförvaltningen för beredning.

Sammanfattning

Saga Carlgren (V) lämnar in ett nämndinitiativ gällande vatten och brist på vatten.

I nämndinitiativet framställs följande yrkande:

- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar initiera ett arbete med att skyndsamt ta fram en handlingsplan och tidsplan för att skapa en bättre långsiktig beredskap för vattenbrist samt att om möjligt undvika liknande situationer i framtiden.

Sommarens akuta vattenbrist visar att det arbete som gjorts för att förhindra vattenbrist, de senaste åren, inte varit tillräckliga. Sannolikheten att liknande situationer uppkommer allt oftare på grund av klimatförändringarna är stor. Region Gotland måste agera mer proaktivt, med olika typer av åtgärder, för att minska sårbarheten för vattenbrist på Gotland. Sedan många år har risken för vattenbrist varit högaktuell. Vattenfrågan har lyfts återkommande i många olika typer av dialoger med nationell politisk nivå och många miljoner årligen har investerats i vatteninfrastruktur. Trots detta var sommarens situation ändå exceptionell. Bristen på regn under de månader då den mest väsentliga grundvattenbildningen normalt pågår var extrem. Trots detta hade Region Gotland sannolikt kunnat göra mer för att undvika brist på vatten eller åtminstone minska allvarlighetsgraden. Det viktiga nu är dock att göra det som är möjligt för att skapa en bättre beredskap för liknande situationer framöver.

Gotlänningarna är vana att spara vatten och dessutom duktiga på att göra det. Vanliga råd om korta duschar eller vattenkaraffer i kylan framstår lätt som provocerande för en befolkning som redan gör stora insatser för att spara på vatten i sin vardag. Nu behövs främjande åtgärder i större skala. Gotlänningarna behöver få stöd i att göra insatser som minskar förbrukningen av dricksvatten långsiktigt men vi behöver också känna oss trygga i att Region Gotland gör allt man kan samt att de största förbrukarna tar vattenbristen på lika stort allvar som medborgarna förväntas göra. Klimatförändringarna märks tydligt via vattenbristen och Region Gotlands och det gotländska samhällets beredskap vad gäller detta kommer tyvärr behöva öka.

För att kunna arbeta med framåtsyftande insatser på ett genomtänkt och långsiktigt sätt behövs en gemensam kunskapsbas om vilka åtgärder som pågår eller är planerade samt vilka handlingsalternativ som finns framöver. Genom åren har mycket utretts och mycket kunskap finns förstås i förvaltningarna men även hos många andra aktörer. Vi i Vänsterpartiet anser att denna kunskap nu behöver samlas och ligga till grund för en skarp handlingsplan med bred politisk förankring. Vi har samlat några av de frågor som behöver få svar i ett sådant arbete nedan:

- Ett mer offensivt arbete med återställande av våtmarker, både på egen och annans mark, behöver sannolikt initieras. Hur arbetar man med detta idag och vad mer kan göras?
- Vad kan Region Gotland göra för att främja tillskapandet av dammar för uppsamling av vatten? Hur arbetar man med detta idag och vad mer kan göras?
- Hur kan Region Gotland främja investeringar i vattensamlande eller vattensparande åtgärder för hushållen eller organisationer? Exempelvis spolning med regnvatten.
- Hur kan Region Gotland stödja vattenrådets arbete mer effektivt? - Hur kan Region Gotland arbeta med investeringar eller insatser för vattensamlande eller vattensparande i egna fastigheter i större skala?
- Investeringar i VA som kan innebära mer vattenproduktion eller lättnader för grundvattenmagasinen pågår, kan detta prioriteras före andra VA-investeringar?
- Hur kan Region Gotland och Länsstyrelsens arbete med vattenfrågor samordnas bättre för bättre effekt och helhetssyn?

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på om nämndinitiativet ska avgöras i dag eller om ärendet ska överlämnas till regionstyrelseförvaltningen för beredning.

Ordförande finner att ärendet ska överlämnas till regionstyrelseförvaltningen för beredning.